

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Nyugaton minden csendes,

Északon, Finnországban elkeseredett erővel tombolnak a harcok. De az oroszok előretörését végzetesen feltartóztatja az ujonnan feltámadó fagyhullám. Ezer és ezer katona lett ismét áldozata a csontokig húzó dermesztő hidegnek. Sohasem látott irtózatos körkép ezek a megfagyott századok és ezredek. El se hinnénk, hogy mindez igaz és lehetséges, ha nem szolgáltatnának kétségtelen bizonyosságot a fényképfelvételek, ahogyan a hőmezőkön teljes szélességében kibontakozik a jéggefagyott életnek ez az irtózatos panoptikuma. Mint megannyi vértelen viaszfigura meredeznek a legkülönbözőbb tartásban a csoportok. Kit ahogy éppen elért a halál. Vannak, akik fekszenek, vannak, akik egymásra támaszkodnak, van olyan, aki órállásba dermedt, sőt akadnak olyanok is, akik épp a kézigránatot lendítik, be sem fejezhették a mozdulatot, ahogyan hirtelen elállott szívük verése. De a csata azért tart tovább. Ujabb ázsiai hadsereg sorakozik, újabb támadásra készen, nem számít emberélet.

Annál nagyobb a csend és a béke a nyugati arcvonalon. Nyugaton semmi ujság, nyugaton minden csendes. Olyan verőfényes, békés hangulat van a nyugati fronton, hogy már mosolygós tréfák születnek az ottani eseménytelen-séggel kapcsolatban. Képek jelennek meg a tábori ujságban. Katona harisnyát köt az otthoniaknak. Vagy kérdi a szabadságot fiút az anyja, miért nem aludt az éjszaka? Mert zavart a falióra, — feleli ez — elszoktunk már minden zajtól odakünn abban a nagy csendben. Azonban ne gondoljuk, hogy örökké fognak tartani ezek az idillikus állapotok. Baljóslatú veszedelmes készüléteket sejtető ez a nagy csend. És ahogy lépésről-lépésre közeledünk a tavaszhoz, a nagy háborús cselekvések idejéhez, annál fülszörnyesebb lesz ez a nyugalom, amely nagy drámák kifejlése előtti viharzünetre emlékeztet. Épp ez a nagy nyugalom, amely lassan-lassan mind égetőbb nyugtalanságba sodorja egész Európát.

Egész Európa biztonságérzése alá van aknáva, csak egy szikra kell, mindennap meghozhatja a dörgedelmes kirobbanást. A nagy robbanást, amely talán nem is ott fog megtörténni, a hol az elgondolások logikája szerint leginkább várható, hanem talán valahol egészen másutt. Lehetséges, hogy mégsem a nyugati fronton kerül kenyértörésre a sor. Túlnagy a kockázat mindkét részről, vagy nincsenek a felek még végleg elkészülve a legnagyobb leszámolásra. Egész sor kombináció áll előttünk, feltevések, amelyek azonban mind csak a képzeletre támaszkodnak. Megbízható elgondolási kiindulópontunk azonban nincsen, ezért oly idegesek most tavasz küszöbén az összes európai országok. Váratlan pillanatban és váratlan időpontban a legvárhatóbb helyen kezdődhetnek meg hirtelen a nagy hadműveletek. Lehet, hogy a nyugati fronton, lehet, hogy annak közelében, de lehetséges az is, hogy valahol egészen messze.

Ezért fegyverkeznek lázas sietséggel az északi államok, ezért van mozgósítási készenlétben Belgium és Hollandia, ezért áll lábhoz tett fegyverrel Olaszország, ezért folynak szüntelenül a balkáni tárgyalások és ezért van feszült izgalomban messzi Irán, Irák, Szíria. Közeledik a máskor oly váravárt tavasz. Most azonban nem szívrepeső boldog várakozással, hanem feszülő nyugtalansággal, nap-nap után fokozódó idegességgel féljük közeledtét. Mert remegünk, hogy nem mosolygó ibolyák, hanem az enyészet vérvirágai fognak előtűnni első tavaszi üdvözlésként az olvadó hó alól. Sztratégiailag kifejezve, a hadihelyzet a kifejléshez érett. Eltakarodik majd a hó, járhatók lesznek az utak és egyre hosszabbodnak a napok. Ki lehet tehát azokat használni a hadműveletek lebonyolítására.

A Ferdinand-rend lovagjai Öfelsége előtt

A fejedelemség egyesülésének 81. évfordulójának ünneplése a fővárosban és a vidéken

Bucurestiből jelentik: A fejedelemségek egyesülésének ünnepe szeptember 11-én kezdődött a pátriárkátus székesegyházban megtartott Te Deummal. Az istentiszteleten megjelent Tatarescu kormánytanácsos, miniszterelnök a kormány tagjai, a magasrangú állami tisztviselők, a semmitűszék tagjai, Sidorovici országőr parancsnok. Alexianu, a bucegi tartomány helytartója, Dombrovski tábornok, Bucuresti főpolgármestere és még számosan. A Te Deum után Tatarescu miniszterelnök vezetésével a megjelent előkelőségek a székesegyház udvarára mentek, ahol a kivezényelt csapatok tisztelegtek, majd pedig Ilcus tábornok, hadügyminiszter beszédet mondott. Ünnepek folytak le a katonai pilótaképző iskolában, ahol előadást rendeztek, amelyen Teodorescu tengerészeti és légügyi miniszter is megjelent.

Megünnepelte a fejedelemségek egyesülésének 81-ik évfordulóját a román ifjúság szövetsége is, amelynek helyiségében Iorga professzor előadást tartott. Ezenkívül még számos egyesület és az ország minden városa széles keretek között ünnepelte meg az évfordulót.

A királyi palotában Öfelsége és Mihai nagyvajda a Ferdinand rend lovagjait fogadta és a következő beszédet intézte hozzájuk:

Ünnepségek Temesvárott

Temesvár is lelkes és impozáns keretek között ülte meg a régi fejedelemségek egyesülésének évfordulóját. Az ünnepen a város házai lobogódiszt öltöztek, a hétköznapi munkája pedig elpihent. Az üzletek kirakataiban látható volt Carol király Öfelsége és Mihai nagyvajda trónörökös képe. Dél előtt tíz órakor valamennyi iskolában ünnepélyt tartottak, amelyen a tanári kar egy-egy tagja méltatta a nap jelentőségét.

Dél előtt tizenegy órakor harangzugás közben valamennyi felekezeti templomában hálaadó istentisztelet kezdődött. A józsefvárosi görög keleti székesegyházban Tiucra Patrachie dr. főesperes tartotta a Te Deumot, amelyen Imbroane Ioan és Popa Titu lelkészek és Mihailovici diakonus segítettek. A templom előtt zenekarral a csendőrlégió diszszázada állott fel. Az istentiszteleten a Bucurestiben az országos ünnepe-

— Az I. Ferdinand-rend tagjainak minden évi találkozója alkalmat nyújt az örömré, de egyben az emlékezésre is azokról, akik már nincsenek körülünk. Mindannyian, akik ma örülünk annak, hogy valamennyien egyesültünk egy ország határain belül egy uralkodó jogára alatt, nem felejtjük el sohasem, hogy mennyi fáradságba, munkába és áldozatba került ez az egyesülés, amely Cuza fejedelem alatt kezdődött és 1918 év végén fejeződött be. Hiába lett volna minden fáradság és áldozat, ha azok, akik az egyesülés nagy művét végrehajtották, nem teljes lelkiükkel dolgoztak volna. Ez a lelkesedés és ez a törekvés kell, hogy áthassa a románságot, hogy mindörökké egyesülve maradjunk, mert csak nemzetünk ereje és valamennyi állampolgárnak a haza iránti szeretete őrizheti meg az egyesülést. Új hagyományt kívánok ezen az ünnepségen megkezdni és kérem, hogy a rend jelenlévő tagjai néhány perccel át emlékezzenek meg azokról a tagokról, akik az elmúlt év folyamán elhunytak: Miron Cristea pátriárka, Suciu Ioan dr., Stefan Holban tábornok, Octavian Russu, Victor Deleu, Gri-gore Bunescu tábornok, Gh. Moruzzi tábornok, I. Mureseanu főesperes, Vasile Hentescu tábornok, Ioan Costin, Nicolae Dragan dr., Victor Vancea és Gavril Alviurescu. Emlékeztük élni fog lelkiünkben.

gen résztvevő Marta Alexandru dr. királyi helytartó Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőtitkár képviselte. Ott voltak ezenfelül az összes katonai és polgári hatóságok fejei és a város társadalmának előkelőségei is. Istentisztelet után Tiucra dr. főesperes emelkedett hangra beszédet mondott, majd a hatóságok vezetői fogadták a templom előtt a diszszázad tisztelegését. A katonákhoz Manoil ezredes intézett lelkesítő beszédet. Carol király Öfelsége és Mihai trónörökös éltetése után felhangzott a királyhimnusz, majd a közönség szétoszlott.

A Kultúrliga délután a színházban műsoros hazafias ünnepséget rendezett. Este kilenckor ugyancsak a színházban a Lyra vasuti dalárda rendezett estélyt, amelyen színrekerült Volbura Nasturas Fata din Ardeal című alkalmi darabja is.

Paderevsky beszéde a lengyel Nemzeti Tanács párisi alakuló ülésén

Párisból jelentik: (Rador.) A lengyel nemzeti tanács megnyitó ülésén Paderevsky beszédet mondott és kijelentette, hogy egyelőre még nem lehet arról beszélni, hogy a felszabadítandó Lengyelországban milyen kormányzat alakuljon. Figyelembe kell majd venni a győzelem után megkötendő békeszerződések folytán kialakuló új európai helyzetet. Abbeli meggyőződésének adott kifejezést, hogy Lengyelország sorsáért nagyrészt az elmúlt esztendő kormányait terheli a felelősség. A kiontott vér és az a szerencsétlenség, amely hazánkra szakadt — folytatta Paderevsky — következtetéseket hoz magával a jövőre vonatkozóan. Olyan politikai kormány-

zatra van szükség, amely a demokratikus egyenlőség elvein alapul és minden egyes polgár minden tekintetben egyenlőségnek kell, hogy örvendjen. Az egyéni szabadság és erős kormányzat az, amire a lengyeleknek szükségük van. A nemzeti tanács ülése kifejezi egy olyan nép élniakarását, amelyet ezidőszert ellenséges fegyverek hallgatásra kényszerítenek.

Paderevsky ezután a megszárlásokról, a kiutasításokról és a lengyel nép elnyomtatásáról beszélt és végül a nemzeti tanács elhatározta, hogy Lengyelország sohasem fog elismerni olyan határozatot, amely erőszak és fenyegetés árán akarja egy nemzet sorsát megváltoztatni.

Ahogy hosszabbodnak a napok, egyre jobban megnyúlik az egész Európát fenyegető háborús veszély árnyéka. Minden pillanatban megkezdődhetik a nagy dráma. Éppen ezért nem nyugtat-

meg bennünket, hogy Nyugaton semmi ujság. Épp ellenkezőleg, ez a rejtelmes csend még csak fokozza aggodalmainkat viruló tavasz küszöbén. (Flaneur.)

Nincsen szó a német-orosz határ megváltoztatásáról

**Weygand tábornok Ankarába utazott
Cáfolják Todt dr. moszkvai látogatását**

Párisból jelentik: A külföldről Párisba érkezett különféle hírforrások alapján hihető ugyan, hogy Galiciában valóban láttak német katonákat, azonban

a szuverenitás megváltoztatásáról nincsen szó.

Az olasz lapok szívósan cáfolják azt a hírt,

Teljesen alaptalan a Galiciában levő német katonaságról szóló hír

Rómából jelentik: A Corriere della Sera budapesti jelentése szerint a magyar fővárosban azt hiszik, hogy Dél-Galiciának a németek részére történt átadásáról szóló hírek alaptalanok. A hír, úgy látszik, több menekült képzeletében született meg, akiknek kijelentései nyomán a lapok azt világgá röptették. Galiciából érkezett jelentések szerint csak katonai bizottságok érkeztek Németországból a galiciai petróleum-területre. A Dél-Galiciáról elterjesztett német-orosz közös birtoklás híre merő kitalálás. (Radiopress.)

Mit tartalmazott a belgákat nyugtalanító német terv?

Londonból jelentik: A Daily Telegraph liegei tudósítója szerint a belga hatóságok véglegesen elejtették azt a feltevést, mintha a németek szándékosan helyezték volna el azt a titkos tervet, amelyet egy belga területen elfogott német repülőgéphez találtak és amely Belgium elözönléséről szólt. Ez az okmány rendkívül aprólékos tervet tartalmazott és a belga csapatoktól számos adatot közölt. Másrészt bizonyos megállapítások voltak benne a támadásra kijelölt belga csapatok parancsnokainak képességeiről. A talált okmányokban benne voltak a belga védelmi vonalak gyengébb pontjaira vonatkozó adatok is. A német hadvezetőség szerint viszonylagosan könnyű lett volna átkelni a Meuse folyón Liège és Namur erődítmények között, Huy és Ardennes vidékén. A támadás az Albertcsatorna megerősített vonalai mögött indult volna meg. (Rador.)

Churchill mellé segédminisztert neveznek ki

Washingtonból jelentik: Itteni politikai körökben Churchill szombati rádióbeszédével kapcsolatban azt várják, hogy rövidesen szakításra kerül a sor a nyugati hatalmak és Szovjetország között.

A gyarmati határok kiigazítása ügyében tárgyal Anglia és Olaszország

Londonból jelentik: Az alsóház szerdai interpellációs ülésén Chamberlain miniszterelnök a hozzá intézett kérdésekre több értékes választ adott. Így közölte, hogy Anglia és Olaszország nemrég tájékoztatták egymást

a Földközi-tenger mentén és a Közel-Keleten állomásozó szárazföldi haderőkről és azok elosztásáról. Megfelelő kölcsönös tájékoztatás a tengeri és a légi flottáról küszöbön áll. Ez a tájékoztatás az 1936-ban létrejött brit-

Németország megnyugtató jegyzéke ment Rómába

Párisból jelentik: (Rador.) A Petit Parisien jelentése szerint berlini értesülések arról szólnak, hogy január 16-án Ribbentrop és Hess memorandumot terjesztettek Hitler kancellár elé, amely Mussolini számára készült. Az okiratban

a német kormány közli az olasz kormánnyal hadicéljait és a háború által felmerült nem-

mintha Szovjet-Oroszország Németországnak folyosót engedett volna át Galícia déli részéig.

Ankarai jelentés szerint Weygand tábornok Beyrutból jövet, Ankarába érkezett, ahol az ottani francia nagykövetségen szállt meg. Illetékes helyen kijelentették, hogy a tábornok utazása magánjellegű. Weygand tábornok több napig szándékozik Ankarában maradni. (Radiopress.)

Német hivatalos közlemény valótlannak minősíti azokat az angol és francia hírforrásból származó híreket, amelyek arról szólnak, hogy a galiciai olajmezőkre német biztosító katonaságot, vagy rendőrséget küldtek volna és hogy a román határról kiinduló vasutvonalat német katonai ellenőrzés alá helyezték. A Szovjetunió területén egyetlen német katona, vagy rendőr sem tartózkodik és a galiciai olajmezők műszaki berendezéseinek helyreállítására sem vett igénybe a Szovjetunió német műszaki személyzetet.

Erre enged következtetni Chamberlain miniszterelnök nyilatkozata is, amelyet az alsóház tegnapi ülésén tett és amelyben nem utasította el a diplomáciai szakítás gondolatát. Lapértésülések szerint a közel jövőben változások lesznek az angol kormány összetételében. Churchill ügykört megosztják és segédminisztert neveznek ki melléje azzal a feladatkörrel, hogy gondoskodik a kereskedelmi hajók építésének fokozásáról és gyorsításáról. Hír szerint Hudson, a tengerentúli kereskedelem minisztere is távozik helyéről.

MÉG NEM DÖNTÖTT ANGLIA A SZOVJETTEL VALÓ SZAKÍTÁSRÓL

Sir Alfred Knox az alsóházban kérdést intézett Chamberlain miniszterelnökhöz, hogy a Finnország elleni nem provokált orosz támadás következtében nem gondolja-e a brit kormány, hogy meg kell szakítani az összeköttetést a Szovjettel. A miniszterelnök így válaszolt:

— A diplomáciai összeköttetés megszakítása vagy meg nem szakítása hosszabb tanulmányozást igényel az összes problémák tekintetében. E problémák természete magával hozza azt, hogy nyílt ülésen kielégítő választ adni nem lehet.

olasz megegyezés alapján történt. Közölte a miniszterelnök azt is, hogy tavaly májusban a brit kormány ajánlatot tett az olasz kormánynak a keletafrikai olasz gyarmat és a szomszédos angol területek közötti határterületek kiigazítása ügyében.

Róma augusztus végén azonban azt válaszolta, hogy nem fogadja el a javaslatot. Ezt a kérdést azonban most újból fontolóra veszik és remélhető, hogy tárgyalások útján fogják elintézni.

zetközi kérdésekkel kapcsolatos magatartását. Berlin biztosítja Rómát, hogy a birodalom hű szövetségese marad Olaszországnak

és Olaszország érdekeit szem előtt tartja és egyben biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a Szovjet nem fogja az olasz érdeklődésébe tartozó területeket megszállni. Ezzel szemben a német

Ne felejtse el, hogy egy üveg FERNET BRANCA a zóna területén csodákat művel.

kormányának minden körülmények között semlegessé kell kényszerítenie Hollandiát és Dániát és remélik, hogy az erre vonatkozó javaslat Olaszország részéről nem fog ellenzésre találni. A memorandumot hír szerint január 17-én küldték el Rómába.

TODT DR. NEM MEGY MOSZKVÁBA

Moszkvából jelenti a Havas távirati ügynökség: Illetékes helyen cáfolják azt a külföldön elterjedt hírt, amely szerint Todt dr., a Siegfried-vonal építője, Moszkvába utazna, hogy tanulmányozza a Németországot és Oroszországot összekötő útvonal megjavításának lehetőségét.

Krakkóból jelentik: A DNB német távirati iroda megcáfolja azt a külföldön elterjedt hírt, amely szerint Czeslov Bialobrzkeski lengyel kémikust a német rendőrség Varsóban agyonlőtte volna.

NAGY ERŐFESZÍTÉSRE VAN SZÜKSÉGE ANGLIÁNAK

Londonból jelentik: Roland Cross háborús gazdálkodási miniszter tegnap beszédet mondott. A miniszter többek között hangsúlyozta, hogy három támadási vonal áll rendelkezésükre, még pedig: a német import blokádját, a német export blokádját és végül a verseny felvétele azokon a piacokon, amelyek szárazföldi összeköttetés révén Németország rendelkezésére állanak.

— Jelentős erőket kell felhasználnunk ahhoz, hogy megnyerjük a gazdasági háborút, mert Németország már régóta jelentős készleteket halmozott fel és a német nép egyike a legtürelmesebb népeknek, de mi nagy előnyökkel rendelkezünk — mondotta a miniszter.

Elűllyedt az Exhut angol cirkáló

Londonból jelentik: Az angol hajógyárakban éjjel-nappal folyik a munka, hogy növeljék a brit hadiflotta létszámát. A háború kitörése óta három darab 35.000 tonnás csatahajót bocsátottak vízre.

Négy óriási dreadnought, egyenkint 40.000 tonna ürtartalommal építés alatt áll. Szakértők szerint ezeknek a hajóknak a páncélzata olyan erős, hogy minden torpedótámadásnak sikerral ellenállhat. A francia hajógyárakban szintén folyik a munka és két 35.000 tonnás páncélos cirkálót már vízre is bocsátottak, további kettő pedig építés alatt áll.

A londoni tájékoztató minisztérium közlése szerint

az „Exhut“ nevű angol torpedóromboló elvesztettnek tekinthető. A hadihajó aknába ütközött, vagy pedig torpedólövés következtében süllyedt el. Fedélzetén 125 tengerész és négy tiszt tartózkodott, akik hősi halált haltak. A háború kezdete óta ez már az ötödik elpusztult torpedóromboló.

Londonból jelentik: (Rador.) A brit admirális jelentése szerint az Exmouth 1475 tonnás torpedóromboló, amelyet Benson kapitány vezényelt, elsüllyedt. A hajó 330 ezer fontba került. Attól tartanak, hogy az egész legénység elpusztult. A torpedóromboló 1934-ben épült és 1935-ben került vízre.

ANGLIA GÖRÖG HAJÓKAT BÉREL

Amszterdamból jelentik: A Telegraaf című amszterdami lap londoni értesülése szerint az angol kormány tárgyalásokat kezdett görög hajóépítő cégekkel, hogy ezektől ötven-hatvan hajót vásároljon, vagy pedig bérbé vegyen.

A DEUTSCHLAND VISSZATÉRT NÉMETORSZÁGBA

Berlinből jelentik: A német hadvezetőség január 25-iki hivatalos hadijelentése: A nyugati fronton semmi jelentős esemény nem történt. A légi egységek szokásos felderítő útjaikat végezték a nyugati front és Anglia fölött. A Deutschland nevű zseb-cirkáló, amely az Atlanti-óceánra teljesített szolgálatot, visszatért állomáshelyére.

ÁTKERESZTELİK A DEUTSCHLAND CIRKALÓT

A Német Távirati Iroda közli: A Vezér és a hadsereg vezetője elrendelték, hogy a Deutschland nevű csatahajót Luetzowra kereszteljék át, mert a Deutschland nevet egy sokkal nagyobb hadihajó kapja. A jelenleg Luetzow nevű hajót ugyancsak átkeresztelik.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

Előzékeny a német tengerészet

A Német Távirati Iroda közli: A német lapok erőteljesen visszautasítják az angol tengerügyi hivatalnak azon állítását, miszerint a tengeri háború során a németek eljárása kegyetlen és lovagiatlan lenne. A Völkischer Beobachter utal arra az előzékenységre, amellyel a Graf von Spee német cirkáló parancsnoka járt el az elsüllyesztett angol kereskedelmi gőzösök legényeivel.

SHETLAND SZIGETET BOMBÁZTAK A NÉMETEK

Londonból jelentik: (Dunaposta.) Az angol légügyi minisztérium szerint három ellenséges repülőgép tegnap délelőtt a Shetland szigetek közelében bombázott egy teherhajót, később pedig átrepültek a sziget felett és bombákat dobtak le, amelyek azonban mezőre estek és kárt nem okoztak. Az üldöző angol repülőgépek közeledtére az ellenséges repülőgépek a felhők fölé emelkedtek és sikerült elmene-külniük.

Az angol hadügyi kormány elhatározta, hogy Rodezia déli részében repülőiskolát létesít. Itt főleg nem angol alattvalókat akarnak kiképezni, akik hajlandók a szövetségesek hadseregében felvétetni magukat. A repülőtanfolyam elvégzése után a növendékeket besorozzák az angol hadseregbe, de emellett mindenki megtartja a maga eddigi állampolgárságát.

IDEGEN REPÜLŐGÉP BELGIUM FÖLÖTT

Brüsszelből jelentik: A léghárító útegek tíz alá vettek egy ismeretlen jelzésű idegen repülőgépet, amely Belgium fölött nagy magasságban repült.

Amszterdamból jelentik: A Biarritz nevű norvég hajó ma reggel aknába ütközött és elsüllyedt.

Oroszország búzát vásárolt Németországnak

Ottavából jelentik: (Rador.) A kanadai kormány áruellenőrzést rendelt el azon országokba irányuló kivitellel kapcsolatban, amelyek az ellenséges terület szomszédságában fekszenek. Ez a rendelet főleg a gabonaművekre vonatkozik és benne foglaltatik az az egymillió tonna gabona is, amelyet legutóbb Winnipegben adtak el az oroszoknak, amely azonban Németországba kerülne. A kormány rendeletében hangsúlyozza, hogy az ellenőrzés nem vonatkozik erre a buzamennyiségre, ha azt orosz kikötőkbe szállítják. Sürgős intézkedéseket fogantatottak arra nézve, hogy az üzletkötés lényegét kiderítsék.

MEGAKADÁLYOZZÁK A SEMLEGES ÁLLA- MOKBÓL VALÓ CSOMAGSZÁLLÍTÁST

Londonból jelentik: (Rador.) A házigazdálkodási minisztériumhoz érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a semleges országokból élelmiszereket küldenek Németországba és ezek ellenértékét az Egyesült Államokban összegyűjtött külön alapból fizetik meg. A kormány most tanulmányozza azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével megakadályozhatja ezeket a tranzakciókat. Az ilyen csomagokért 8 és fél dollárt fizetnek az aláírók, holott azok értéke csak másfél dollár.

FRANCIA HARCTÉRI JELENTÉS

Párisból jelentik: A nagyvezérkar hivatalos jelentése szerint a nyugati arcvonalon nem történt semmi jelentősebb esemény.

A Havas-ügynökség hozzá teszi a hivatalos jelentéshez, hogy a szerdai nap volt talán a legnyugodtabb, mióta a háború megkezdődött. A járőrök és a biztosító csapatok a hideg ellenére folytatták tevékenységüket, de ennek során nem történt semmi összeütközés. Csak a Kis-Vogékben adtak le mindkét oldalon néhány ágyúlövést. Még a levegőben is teljes volt a nyugalom és a németek felderítő repülői is elmaradtak. (Radiopress.)

Sztalin a frontra megy

Németország nem avatkozik a finn háborúba, amíg más hatalmak ezt nem teszik

Helsinkiből jelentik: A legutóbbi három nap alatt az esztországi szovjetországi támaszpontokról 24 orosz repülőgép indult el a különböző finn helyiségek bombázására. Ezek közül

mindössze három tért vissza, a többi a finnek mind lelőtték.

Az utóbbi napok támadásai során az oroszok három hadosztályt vetettek harcba. A finnek jól kiépített állásokban várták be az orosz támadásokat, majd pedig mindig ellentámadásba mentek át.

A három orosz hadosztály most annyira le-

Angyal jelent meg a finn katonák előtt

Egy finn különítmény, amely a Ladoga-tóól északra eredménnyel harcol az oroszok ellen, híressé vált egész Finnországban. Az egységhez tartozó katonák azt állítják, hogy a legutóbbi csaták során

hatalmas fehér angyalt láttak, aki fegyverrel a kezében védelmezte a finneket.

Mintegy 600 katonát állítja, hogy látta az angyalt, de annak megjelenését különböző módon írják le. A Reuter-ügynökség szerint bármi is a magyarázata ennek a jelenségnek, az bizonyos, hogy egész Finnországban már legendák keringenek az angyal megjelenéséről. Emlékeztetnek arra, hogy a világháborúban a francia és angol csapatok körében is beszélték ilyen jelenségről, amelynek neve a „monsi angyal” volt. (Rador.)

Franciaország hadianyagot küld

Helsinkiből jelentik: A Salla-környéki arcvonalon nem történt említésre méltó esemény. A svéd önkéntesekkel megerősített finn légitársaság sikeresen bombázta a zorosz utánpótlási vonalakat. Az északi frontszakaszon soha nem tapasztalt hideg uralkodik, úgy, hogy itt a hadműveletek szünetelnek.

A hómagasság ezeken a részeken eléri a két métert is.

Németország érdektelen a finn háborúban

Berlinből jelentik: A nemzetközi sajtó, valamint az angol és francia rádióállomások azt közölték az utóbbi napokban, hogy Németország műszaki és vezérkari tiszteket küldött a Szovjetunióba és ugyanezek a hírforrások a Szovjet légitársaság megváltozott harci taktikáját is a német politikának tulajdonítják. Német hivatalos helyen ezeket a híreket minden alapot nélkülözőnek minősítik.

Németország nem küldött vezérkari tiszteket, műszaki tiszteket és pilótákat a Szovjetunióba.

Németország — hangzik a hivatalos német csófolat — mindaddig érdektelen marad a finn-szovjet háborúban és nem avatkozik bele ebbe a konfliktusba semmiféle formában, ameddig más államok ugyanerre az álláspontra helyezkednek.

A finn kormány egyik megbízottja kijelentette a Reuter-ügynökség tudósítója előtt, hogy eddig még semmi olyan bizonyíték nem került a finn kormány kezébe, amelyből meg lehetne állapítani, hogy Németország hadianyagot szállított volna a Szovjetnek, vagy pedig más katonai segítséget nyújtott.

OROSZ JEGYZÉK SVÉDORSZÁGNAK

Newyorkból jelentik: (Dunaposta.) Diplomáciai forrásból származik a következő hír, amelynek hitelességét még nem lehetett megállapítani:

Kalontai asszony a szovjet svédországi követe január 22-én

jegyzéket nyújtott át Stockholmban.

Ebben a moszkvai kormány felszólítja a svéd kormányt, hogy azonnal tiltsa be az önkéntesek toborzását Finnország számára. Ellenkező esetben — állapítja meg a jegyzék — a kilátásba helyezett su-

gyengült, hogy megkezdte a visszavonulást, ami szintén nagy nehézségekbe ütközik, mert a finnek a visszavonulási útjaikat is elvágták.

A leningrádi katonai körzetparancsnokság tegnapi hivatalos jelentése csak kisebb járőrharcokról számol be. Közli még azt is, hogy a szovjet légi erő felderítő repüléseket végzett.

Moszkvai diplomáciai körökből származó hírek szerint Sztalin a legközelebb a harcerekre szándékozik ellátogatni, hogy megsemmisítse a csapatokat.

A Finnországnak küldendő francia hadianyag első szállítmánya már útra készen áll. A franciák vadászgépeket, bombavetőket, léghárító ágyúkat és más hadianyagokat küldtek. A párisi lapok követelik, hogy legalább háromszáz vadászrepülőgépet küldjenek a finneknek.

Ujabb Helsinkiből érkezett jelentések szerint kedden az oroszok tíz finn városra dobtak bombákat.

Több kórház lángborult és sok sebesült és beteg ember halt meg.

A finn léghárító útegek kilenc orosz bombázó gépet lelőttek.

SIKEREK A KARÉLIAI FÉLSZIGETEN

Helsinkiből jelentik: (Dunaposta.) A finn főhadiszállás jelenti: A karéliai félszigeten Summa és Muolajervi között az orosz csapatok támadását visszaverték. A muolajervi-tó jegén is sikerült a szovjet támadásokat megsemmisíteni. A keleti határ mentén ugyancsak visszaverték a támadó ellenséges csapatokat, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek. A finnek 7 szovjet harciócsót megsemmisítettek. Turmes környékén és még néhány helyen szovjet repülőgépek ismét tevékenykedtek. A polgári lakosság és a kórházi alkalmazottak közül 21 ember meghalt. Finnország más részén csekélyebb volt a szovjet légi tevékenysége.

lyos és messzemenő következményekért Svédországot terheli a felelősség.

SZÁZKILÓS BOMBA ESETT EGY KÓRHÁZRA

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Havas-ügynökség külön tudósítója jelenti, hogy a szovjet repülőgépek nagy károkat okoztak Hyasalmi városban, ahol bombáik egy kórházra estek. Nurmis helységben 100 kilós bomba esett a helyőrségi kórházra. Itt két orvos, kilenc ápoló és számos beteg meghalt. Az áldozatok között van egy főorvos is. A szovjet repülőket kedden különböző helységekre 400 bombát dobtak le. A léghárító tüzérség 9 repülőgépet lelőtt.

A SCALA mozi újabb slágere

Róbert Taylor

a nők bálványa és

Heddy Lamour

a férfiak bálványa felléptével

Tropus

mámore

Bucuresti és Budapest után a SCALA mutatja be elsőnek ezt a nagyszabású exotikus filmet.

Adóvallomást január végéig be kell adni

A temesvári Kereskedelmi Testületek Szövetsége figyelmezteti a kötelékébe tartozó egyesületeket és azok tagjait, hogy az adótörvény által kötelezőleg előírt évi bevallást ebben az évben is január 31-ig be kell nyújtani. Nem változtat ezen a kötelezettségen az sem, hogy az évi adót április 1-én túl esetleg átvezetéssel viszik át.

A szövetség táviratilag közbenjárt a pénz-

ügyminisztériumnál, hogy az évi adóvallomások benyújtásának határidejét hosszabbítsa meg. Azonban erre a meghosszabbításra számítani nem szabad.

Mindenki nyújtsa be tehát a vallomását. De mivel a szükséges nyomtatványok rendelkezésre nem állanak, egy ív papíron kell a bejelentést eszközölni, a múlt évi bruttójövedelem, felmerült költségek és nettó jövedelem megjelölésével.

Magyar Bál február 3-án a Kulturpalotában

Jászai Mari levelei

Édesanyám hátrahagyott írásai között váratlanul — mintha egy kincsebányára akadtam volna — egész sereg levelét találtam meg Jászai Mari-nak. Anyám a kilencvenes évek elején a kolozsvári színház drámai hősnője volt, abban az időben kapta ezeket a leveleket Jászaiktól. Vannak nagy egyéniségek, akiknek a magánlevelezése haláluk után szellemtörténeti értékűvé válik. Jászai Mari ilyen hatalmas személyiség volt. Nézegetem a leveleit és úgy érzem, hogy nem írhatnék olyan érdekes és hatásos cikket, amely versenyezhetne e művészi és asszonyi levelek bármelyikével.

Megpróbálok most közreadni néhányat. Az első, mint a postabélyegző mutatja, 1894 április 18-án érkezett Kolozsvárra. Szellemet idézek vele, egy páratlan teremtés szellemét. És közben anyámról gondolhatok. Meghalt és mégis hatalmas van, hogy jót tegyen velem. Ma fáradt voltam, el-szigáztam. De ő segített rajtam. Képzelműm, hogy gondos kezevel ő juttatott elem a szükséges órában olyan anyagot, amely fölment attól, hogy magannak kelljen írni.

Íme a levél:

Kedves barátom, Margó!

Már miért haragudnám én Terád? Azt hiszem, ez mi köztünk képtelenség. Ha bajom volna veled, kitalálnám és azzal vége. Te nem így tennél? Hiszen nem vagyunk — Szacsvainék, a tatárba!

Az én bajom az, fiam, hogy ijesztoen kijozanodtam az életből és neveltségnek és oktatásnak tartok minden cselekvést. Minden reggel azt gondolom az ágyban, hogy nincs miért folkelni? Azt hiszem, ez a kiábrándulás a gyermektelenek sorsa. Ebből is csak azt látom, amit minden jelenségéből az életnek, hogy az ember nem egyéb, mint egy marék sár, amit a nap melege egy pár évtizedre meg-elevenít, — az egyedüli, a valódi bennünk csak közös az állattal. Ami igaz bennünk, az az állat léte. A szerelem és a család.

A többi mind jó arra, hogy a gondolkodó embernek játékszere legyen, hogy elbolondítsa vele magát, hogy meg ne bolonduljon holtig. Ostoba néha, de legtöbb esetben nekünk nincs keresnivalónk, hanem még neveltségesebbé teszi a szegény ember azzal, hogy olyan nagy dolgokat csinál belőle.

Végtelen szánalmat érzek az emberiség iránt és mindig egy-egy kis örömet érzek, ha látom, hogy valami új játékszer talált, mely egy időre elfoglalja. Amíg lelkesedni tud, addig boldog. Azért látod, én már a conventiókra sem haragszom. Ezzel is el-szórakozik az emberiségnek jámborabb osztálya. Ez az osztály talán legkevésbé szenved. A vallás a legtartósabb vigasztalás és nagy bünt követnek el, akik ettől meg akarják fosztani. Csakhogy jó papokat kellene nevelni! Olyanokat, akik tudják, hogy a felhőkön túl nekünk nincs keresnivalónk, hanem akik önfudatos jötevői a szegény, mankóhoz szokott emberiségnek.

Halott felesége okmányainak segítségével szerezte meg az állampolgárságot

Érdekes indokkal semmisített meg a minisztertanács egy naturalizálást

A hivatalos lap utolsó száma a minisztertanácsnak rendkívül érdekes határozatát közli egy 1935 évben általa engedélyezett naturalizálás, vagyis állampolgárság megadásának a megsemmisítéséről.

Wacha Károly, a brailai villamos világítási és közúti vasut aligazgatója a lefolytatott vizsgálat szerint, amint ezt a legfelsőbb semmitő-szék vezető ügyésze jelentette a minisztertanácsnak, naturalizálási kérelmet adott be erre hivatkozva, hogy felesége román nő, az elő-irt határidő elengedését kérte. Igazolta, hogy 1925 július 29-én Mihail Mariával kötött házasságot. A naturalizálási bizottság ennek alapján 1935 július 5-én azt állapította meg, hogy a házasság jogalapján a kérvényezőt megilleti az állampolgárság megadása és ez 1936 január 29-én meg is jelent a hivatalos lapban.

A most lefolytatott vizsgálat azt állapí-

ta, hogy En hipnotizálom magamat tovább. Ugy teszek még mindig, mintha minden érdekelne, mintha minden lelkesítene. Csak folytatom, ahogy megkezdtem ezt az álmot, nem akarom észrevétni, hogy már régen fölébredtem.

Az életem, a cselekedeteim folytonos meghazudtolása annak, amit érzek és tudok az életről. A partra jutottam, Margó és onnan, hasalva, nézem a sebes, tevékeny folyót, amint rohan. Minden labocskát azt hiszi magáról, hogy neki célja van, szabad akarata! holott sem célja, sem akarata nincs több, mint a vízcsöppnek, melyet a nap heve föl-szív, ésó alakjában szétszór a földön, azután természeténél fogva megint visszakerül az Óceánba, míg a napsugár megint és megint, és millió és millió századokon keresztül folytatja vele ezt a játékát. A játék csak azóta tragikus, mióta ez a szegény férgecske, az ember, öntudatra kelt. Különben, Margó, ne félj, kétségbe nem esem. Az kicsinyes volna. Ellenkezőleg! Most nyitok csak szemet és figyelek. Igazi nagy gyönyörűséggel vettem észre Florenben, hogy mekkora képességem van az élvezetre. Nincs frissebb lélek az anyémnél, ha művészetekben kell gyönyörködni! A színházunk? Az apróbb és nagyobb állatocskák küzdelme a koncert. Erről beszélni kellene. Ez cifra. De azért a természet tör-

vényei szerint fog elülni a medrében a maga idejében. Csak az a vágyam, hogy Te ide juss, Margom. Érdekből, magamért kívánom. Magdát jól játsztam, de nem jobban, mint Sapphót, hanem ez tisztább, szebb légkörben mozog és ezt az apró „kétlábú tolatlan állatocskát” nem értik úgy meg, mint azt, amit minden nap látnak. És félnék, hogy korlátoltaknak látszanak, ha Grillparzer tetszik nekik. Túl-ságos szép nekik a Sapphó.

Különben azt hiszem, látod, — ha nézed — (?) — az utóbbi műsorunkat, hogy komikusok csinálják. Hogy óvakodnak a tragédiáktól! Hát én bizony nem lárnozok. Várok. Szerettem apró féreg-társaimat. Szeretek velük lenni. Sokat vagyok köztük. Eszünk, iszunk, beszélgetünk és handukolunk a sír felé.

Csak egy baj van, Margó! Kezdek kitanulni a szerelemből! Ettől félek legjobban és érzem, hogy közeledik. Még érdeklődöm, de nem örjögök és ez baj.

Minden jót! Szeretlek

Miridd

Ez volt a levél. Talán hiba, hogy jegyzetet fűzök hozzá, de nem álom meg, hogy ne figyelmeztessen külön az olvasót, hogy ez a kis remekmű még csak nem is a nyilvánosság számára készült. Csak egyszerű magánlevél volt, amelyet a Millenium előtt Jászai Mari írt egy másik magyar színésznőnek, egy „vidéki” színésznőnek, akit szeretett.

Hunyady Sándor

Az olasz diplomával rendelkező orvosok tovább folytathatják gyakorlatukat

A felülvizsgáló bizottság határozata szerint a nosztrifikáláshoz nem kell az olasz államvizsga

Mint emlékeztet, 1938 januárjában az akkori kormány rendelettel törvény útján az 1919 óta kiadott orvosi és gyógyszerési jogok gyakorlati felülvizsgálását rendelte el és ennek végrehajtására bizottságot nevezett ki. A bizottság több száz orvos és gyógyszerész gyakorlati jogát vontta meg azon a címen, hogy nem tették le Olaszországban az ottani orvosi vagy gyógyszerészeti gyakorlatra jogosító ugynevezett államvizsgát. Mindezen orvosok és gyógyszerészek az illető olaszországi egyetemek fakultásainak elvégzése után romániai egyetemeken nosztrifikáltak diplomájukat és az illetékes miniszteriumtól a törvényes formák között engedélyt nyertek hivatásuk folytatására.

A gyakorlati joguktól megfosztott orvosok és gyógyszerészek a legfőbb semmitőszék előtt támozták meg a bizottsági határozatot. A legfőbb romániai igazságszolgáltatási fórum a jog és a törvényesség alapjára helyezkedve, 1939 júliusában két esetben is úgy döntött, hogy a ro-

mániai orvosi, vagy gyógyszerési gyakorlat engedélyének eléréséhez nem volt szükséges az olasz államvizsga letétele. Ezzel egyidejűleg a legfőbb bíróság az egészségügyi minisztérium mellett működő felülvizsgáló bizottságot addig hozott határozatainak revíziójára kötelezte.

A semmitőszéki döntésnek megfelelően a felülvizsgáló bizottság ma délelőtt összeült és kimondotta, hogy az összes, 1933 december 11-ike előtt nosztrifikált diplomák birtokosainak jogukban áll orvosi, vagy gyógyszerési gyakorlatot folytatni, tekintet nélkül arra, hogy letették-e az olasz államvizsgát, vagy sem. A gyakorlat további folytatására semmilyen vizsgára nem kötelezi őket a bizottság.

Ami az 1933 december 11-ike után nosztrifikált diplomákat illeti, a bizottság ezen diplomák birtokosainak is visszaadta a gyakorlati jogát, a legfelsőbb semmitőszék döntésének elvártaiban. A legfőbb bíróságnak ugyanis még nyilatkoznia kell abban a kérdésben, hogy az ezen kategóriába tartozó orvosoknak és gyógyszerészeknek le kell-e tenniük az 1933. évi nosztrifikálási törvényben előirt vizsgákat, vagy sem?

A nemzet napszámosai

és velük együtt a tekintetes urak, a pörös atyafiak, a nagy idők nagy emberei, a régi jó idők alakjai és más ismert regényszemélyek gyászt öltenek a mai napon. Alkotójuk, szellemi apjuk, Vas Gereben, aki nekik könyveiben maradó, századokig tartó életet adott, 1868 január 26-án meghalt, amely napnak ma van fordulója. Az egykori győri jurátus és későbbi fiskális, aki barátaitól erős tréfáiért a Vas Gereben csúfnévet kapta, később teljesen az irodalomra adta magát és a rája akasztott gúnynevet írói névként ismertté tette. Radánkovits Józsefet senki nem emlegette, de Vas Gereben annál inkább. Olvasták, szinte falták munkáit, amelyekben törzsgyökeres magyar nyelven a vármegye és a kisvárosok életét, társadalmát festette. Regényeinek alakjai husból-verből valók, meséi érdekesek, derűsek, fordulatosak. Minden írása egy-egy korrajz. Jóízű, vidám és tanulságos olvasmányok ma is Vas Gereben könyvei és azok maradnak — különösen az ifjúság körében — még időtlen időkig, mert az erkölcs és a jó izlés sohasem vétenek. (K. E.)

CUKORBAJ

Írta: HUNYADY SÁNDOR

Az alább következő történet, a hős nevét kivéve, betűről-betűre igaz, melegen figyelembe ajánlom a betegeknek, mert némi enyhülést lehet kapni belőle.

Erdős ur egy nagy kereskedelmi vállalat kis tisztviselője volt. Negyvenéves lehetett, kopasz, cvikeres, sovány és mégis pocakos, ez a legkomi-szabb férfitestalkat. Családjá volt, nehezen élt, gondok között. És mindenek a tetejébe egyszerre csak beteg lett. Elment a betegsegélyző intézet orvosához, hogy megvizsgálják. Így aztán megtudta, hogy cukorbaja van. Régóta cipelt, elhanyagolt, nagyra nőtt cukorbaja.

Amikor az orvos kötelességszerű kegyetlenség-gel megmagyarázta, hogy mi a diabetes, hogy mire kell vigyázni és milyen veszedelmek fenyegetik — csaknem összeesett a kétségbeeséstől.

Három napig komolyan gondolt rá, hogy föl-akasztja magát, már a szöveget is kinézte. Otthon, a konyhában. Majd lassanként megnyugodott. Amikor a cukorbajos lét harmadik hetét szolgálta, a vállalat vezérigazgatója behívta a párnázott ajtó, magagóni íróasztalos szentélyébe.

Erdős ur szívszorogva állott meg a pompás asztal előtt. Mit akarhat tőle a Vezér?

A Főnök öt hosszú másodpercig némán vizsgálta rabszolgáját, akinek orrán reszketni kezdett a cvikker, aztán nyersen kérdezte:

— Azt halom, hogy magának cukorbaja van! Igaz ez?

A kopott, kishivatalnok előtt elsötétedett a világ. Uristen! Ki fogják dobni a betegsége miatt!

A hangjában könyörgés volt és esküdözés, ahogy dadogta:

— Igaz, méltóságos uram! De ez becsületszavamra nem zavar a munkában...!

A Vezér alapjában véve ugyanolyan gyászos alkutu férfi volt, mint a tisztviselő, csak a ruhája volt jobb és egy kicsit feszesebb, tokásabba fújhatta a jómód.

Csöndet parancsolt kezének egy mozdulatával és fölényesen jegyezte meg:

— Nekem mondja? Én tizenkét éve vagyok cukorbajos!

— Cecccc! Ne tessék mondani! Abszolúte nem látszik! — csudálkozott a hódolattól haldokolva a rabszolga.

A Vezér hangja egy árnyalattal közvetlenebbé vált. Bölcse előadást tartott a diabetesről. Kifejtette, hogy ez a betegség, mióta Banting fölfedezte az inzulin, elveszítette jelentőségét. Barátságosan a vállára veregetett Erdős urnak. Vigasztalta, mert hiszen ezzel saját magát is vigasztalta. Végül pedig, félig kabalából, félig szolidaritásból kevéssel fölemelte hivatalnok fizetését és kegyesen elbocsátotta színe elől.

Elmult egy hónap, amikor reggel megint a vezérigazgatói szobába idézték Erdős urat. Most már nem félt annyira, de mégis vegyes érzései voltak, amikor alázatosan hajlongva belépett a zöldposztós ajtón.

A Vezér hangja keményen csengett:

— Azt halom, Erdős, hogy maga sajátkezűleg adja magának az inzulin injekciót!

— Nincs pénzem orvosra! — mentegetőzött a rabszolga.

— De azt is halom, hogy itt csinálja azt a dolgot, a hivatalban! — zengett tovább a Vezér.

Erdős úr megtörve vallott:

— Igaz, méltóságos úr, de nem csinállok vele semmi zavart. Bemegyek a mosdóba, tíz óra körül. Egy pillanat az egész! Nem több, mintha innék egy pohár vizet!

— És hol tartja a cókókját? Itt az irodában? — kíváncsiskodott a Vezér.

— Nem, kérem! — magyarázta alázatos készséggel a kul. — Magammal hozom mindennap az aktatáskámban, egy kis alkoholos tartóban a tűket, a fecskendőket, szóval az egész felszerelést!

— Hozza be azt a holmit! Látni szeretném! — parancsolta a főnök.

Erdős úr kirohant, majd egy perc múlva berohant, hozta kopott aktatáskáját és kirakta belőle az inzulininjekcióhoz szükséges dolgokat.

Visszaemlékezés Mottára, aki Apponyi legjobb genfi barátja volt

Írta: SEIDNER IMRE

Megrendülten olvastam a lapokban a Giuseppe Motta volt svájci köztársasági elnök és külügyminiszter haláláról beszámoló jelentést. Ez a hír senkit nem hagyhat közönyösen, aki rövidebb-hosszabb ideig ott élt Genfben, a békeforum fénykorszaka alatt. Alig volt államférfi, aki a tarka népszövetségi staffázs szemében olyan osztatlan rokonszenvnek örvendett volna, mint a vendéglátó köztársaság alandó külügyminisztere. Csak aki a szessziók közötti szürke időszak alatt is ott élte a tóparti város egykedvű életét, lehetett teljesen tisztában az azal ellentéttel, ami a genfiak és a Népszövetség között fennállt és tudhatta mit jelentett ilyen körülmények között, hogy a vendégszerető házigazda szerepét egy ilyen tetőtől-talpig derék ember töltötte be, mint amilyen Giuseppe Motta volt.

Eszményi megtestesítője volt a jellemnek az erénynek. Jóakaratu, joviális, puritán, igazságos és közvetlen modoru férfi, aki mindenkit ismert az S. d. N. tájékán és aki mindenkihez egyformán közvetlen és nyájas tudott lenni.

Miután maga a népszövetségi intézmény már akkor sem örvendett valami túl nagy rokonszenvnek a svájci nép szemében, egyedül neki volt be tudható, hogy előbb-utóbb a svájciak is belátták a Népszövetség fennállásának szükséges voltát.

Évek hosszú során át hány-szor láttuk megfordulni a genfi arénán. Még most is magam előtt látom ezüstös, szép fejét, pirosposztós egészségesebb duzzadó arcát, amelyből olyan joviális közvetlenség áradt arra, akivel éppen beszélgetett.

Mindig a La Résideince Hotelben lakott, ahol genfi séjournai idején Apponyi Albert is megszállt. Apponyi és Motta volt a halktónusú, finom szálloda két legnépszerűbb vendége. Kipróbált népszövetségi bajtársi viszony fűzte őket egymáshoz, mindaddig a zimankós téli napig, amelyen — a genfi diplomácia nagy szomorúságára — gróf Apponyi, aki éppen a kilátástalan leszerelési konferencián képviselte hazáját, az akkori zord időjárás következtében meghalt, majd pár napi szenvedés után elhalálozott. Betegsége alatt Motta éppen olyan aggodó arca, lábujjhegyen járt-kelt a szálloda folyosóján, hogy óráról-órára érdeklődjön a nagy beteg állapota iránt, mint a Résideince bármelyik idegen vendége, vagy mint a luxusszálloda megilletődött alkalmazottai.

A Vezér érdeklődve nézegette a kerek, kis nikkel tokot, kinyitotta, megszagolta az alkoholt, majd órájára pillantott:

— Fél tíz! Túl van már ma azon a dolgon?!

— Éppen most akartam nekifogni! — ismerte be könyörgő hangon Erdős úr.

A Vezér fölállt, kisétált az íróasztal mögül:

— Nohát rajta! Csinálja, itt előttem! Látni akarom, hogyan megy ez a dolog! — rendelkezett.

Erdős úr rettentő zavarban volt, de ugyanakkor mélyen meg volt tisztelve. Parancs! Parancs! Ha már muszáj, remekmunkát akart produkálni gazdája előtt. És valóban, oly ügyesen, gyorsan végezte el a kis műtétet, hogy a Vezér gratulált:

— Bravó, Erdőském! Irigylem magát. Én, sajnos, ideges vagyok, nincs szívem magamba szúrni a tűt, ki vagyok szolgáltatva a doktoroknak!

Másnap újra meg kellett jelennie az elnöki szobában.

A Vezér kihúzta a pompás íróasztal középső fiókját. Csillogó holmik voltak benne, egy zárt üvegcsészében alkohol, az alkoholban szétszedett pravaz és a tűk.

— Jó ez a felszerelés?! — kérdezte a Vezér.

— Isteni! — lelkesedett Erdős úr, szemét a fiókra függesztve.

A főnök föl, alá sétált, az óriási szoba, puha szőnyegén... Hirtelen megállt, mindkét kezét alázatos tisztviselői vállára tette, még kacsintott is egy kicsit, úgy pörögte hamiskásan, de mégis követelősen:

— Nem adhatná nekem meg ezt a koszos kis injekciót, Erdőském?! Magának semmi, nekem pedig roppant kényelmes lenne. Itt vagyunk egész délután egymás kezeügyében!

Mikor a nagy magyar veterán azután örök álmokra hunyta le szemét, a svájci államférfit is szemmel láthatólag megviselte kiváló népszövetségi barátja halála.

Midőn egy izben Bernben jártam, elsétáltam a kupolás szövetségi palotába. Érdeklődtem, vajjon lehetséges volna-e Motta színe elé járúni? Azt hittem, majd valamelyik titkára elé utasítanak, aki előtt minden meggyőző képességemre szükség lesz, hogy Svájc államfőjétől kihallgatást nyerjek.

De mind erre nem került sor. Egy altiszt megkérdezte, vissza tudnék-e jönni délben egy óraker Monsieur Mottához? Azzal feljegyezte a nevemet és utamra engedett. Mikor pontban egy óraker megjelentem, a fiatal szolga (különben ő maga is thrs-sini volt, vagyis Svájc egyetlen olasz kantonjának napsütötte vidékéről származott, akárcsak kiváló gazdája, Motta) már ismerősként üdvözölt és bevezetett az államférfihez, akit időközben értesített a jöttömről.

Motta nem volt ugyan olyan ünnepélyes, mint Genfben, de azért igen meghittent és jóleső szívéllyességgel fogadott.

— „Fájdalom — úgy mond — nálunk szokás, de szabály is, hogy az elnök, vagy a szövetségtagjai nem nyilatkoznak a sajtó számára.”

Olyan mozdulatot tehettem, mint aki távozni készül, mire az elnök visszatartott:

— „Azért kérem maradjon még. A látogatását szívesen veszem.”

Vagy egy óra hosszat ültem ott a kabinettjében. Az olasz svájci kisebbség sorából kikerült államférfi a legjobb jóindulatot és érdeklődést árulta el a kisebbségi sorsban élő népek iránt és kitűnően ismerte a magyarság helyzetét is.

Amikor elmúlt az audiencia ideje, Motta barátságosan így szólt hozzám:

— „Kívánom, hogy továbbra is jól érezze magát Svájcban és ha dolga akad Bernben, szívesen veszem, ha felkeres.”

... Most ő is elköltözött hát azok sorából, akik a háború utáni évtizedekben összekapcsolódtak egy hasztalanul várt világrend eljövételével. A genfi Arianne-rark fehér márványpalotája olyan lehet most nélküle, mint ház, amely egyszerre gazda nélkül marad.

A cukorbajos hivatalnoknak a rémülettel vegyes örömtől a hidegveríték ütött ki homlokán. Mi lesz itt? Siker, vagy bukás? Muszáj megtenni, amit a főnök kér.

Erdős úr egyszerre imádkozott, reszketett, a családjára gondolt és élesen figyelt, amikor főnöke karján két ujja közé csípte a bőrt és belenyomta a tűt.

A Vezér fölszisszent.

— Fáj?! — kérdezte rémülten Erdős úr.

— Nem! Csak szokásból sziszegtem! — ismerte be a Főnök. — Jól van Erdőském! Mi is a maga keresztneve? Lajos?! Szóval, holnap újra megcsinálja, Lajoskám?!

— Csak tessék csöngetni értem! — mondta készségesen Erdős úr.

A Vezér fölvette kabátját, hangja egy kissé megkeményedett:

— Főlélesleges figyelmeztetnem, hogy ezt a dolgot ne mesélgesse sehol. Még kiröhögnének!

Erdős úr mélyen meghajolt:

— Ne tessék félni, méltóságos úr, én tudom, hogy ez bizalmi szolgálat!

Innen kezdve elszánt küzdelem kezdődött a két ember között. A Vezér lent akarta tartani alkalmazottját a szegénységben, kifizetni apró morzsákkal, hogy alázatos cselédje maradjon, aki becsöngethet magához mint szolgát. Erdős úr viszont, akármilyen mulya volt, mégis fölfelé törekedett. És neki sikerült. Egy év múlva személyzeti főnök lett és címzetes aligazgató. Hiába, önála volt a fegyver.

A Temesvári Magyar Dalárda

HOLNAP, SZOMBATON ESTE 9 ÓRÁKOR

nótás táncestélyt rendez

A „BÁNSÁGI ÁRUHAZ” (WHITEHOUSE-PALOTA) ÖSSZES TERMEIBEN. — ESTÉLYI RUHA NEM KÖTELEZŐ

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

— **Beteg a pénzügyminiszter.** Mitita Constantinescu, a Román Nemzeti Bank kormányzója és pénzügyminiszter könnyebb betegségben szenved és orvosi tanácsára emiatt néhány napig ágyban kell maradnia.

— **Nagy tűz Berlinben.** Berlinből jelentik: Az elmúlt éjjel tűz keletkezett az egyik bérházban. A sűrű füst megátolta a lakók egy részét a menekülésben. Több személy megfulladt.

— **Török-német kereskedelmi egyezmény készül.** Istanbulból jelentik: A török kereskedelmi minisztérium hivatalos jelentése arról számol be, hogy rövidesen kereskedelmi egyezmény jön létre Németországgal.

— **Furtwaengler Hágában hangversenyt adott.** Hágából jelentik: Furtwaengler, a filharmonikusok világhírű karnagya tegnap Hágában hangversenyt adott, melynek nagy sikere volt. A Német Távirati Iroda megállapítása szerint ez a hangverseny nemcsak zenei esemény volt elsősorban, hanem annak bizonyítéka, hogy Németország a háború alatt is tovább folytatja kulturális tevékenységét.

— **Hamisított műemkek kiállítása.** Érdekes kiállítást rendeztek egy ismert londoni festőművész műtermében, ahol gyönyörű középkori Madonnákat s XV. és XVI. századbeli, remekműveknek számító festményeket mutattak be — csak éppen ezek a képek egytől-egyig hamisítottak voltak. Volt a kiállított festmények között egy kép, amelyet 1810-ben hamisítottak, de a csalást csak nemrégiben fedezte fel egy angol múzeumi igazgató, ultravörös fénysugarakkal dolgozó átvilágítógép segítségével. Az egyik XVII. századbeli Faun-szobor talapzatában megtaláltak egy pergamenre írott levelet, amelyet maga a hamisító helyezett ott el. „Háromszáz évvel később születtem, mint világrajövetelem urapját gazdám, az ostoba és felfuvalkodott Jacopo Micoloni úr hiszi” — áll a papíron. A kis szoborról valóban azt hitték, hogy a XV. század elejéről származik, csupán a levélben feltüntetett dátum árulta el, hogy 1850-ben készült.

— **Egy mozi minden látogatója otthagyta kabátját — a finnek javára.** Az egész világon nagy részvétet kelt a finn nemzet tragikus sorsa és Angliában — noha maga is a hadviselő államok közé tartozik — legutóbb az elegáns hölgyek körében kezdődött el egy mozgalom a szörnyű hidegben küzdő hősi finn katonák megsegítése céljából. Mint a „Paris-soir” londoni munkatársa értesül, az angol főváros legegészségesebb hölgyei drága szörmebundákat ajánlották fel a finn Vöröskeresztnek. Több mint ezer különböző szörmebundát szolgáltattak be ilyen módon és ezeket most a finn katonák részére dolgozzák át. — Ugyanakkor élénk mozgalom folyik hasonló irányban Svédországban is, ahol a lakosság minden rétege kiveszi részét a segítő akciókból. Így legutóbb — mint Párisból jelentik — Lund svéd város mozgóképszínházaiban és színházaiban felhívták a közönséget, hogy előadás után hagyja ott a ruhatárban kabátját és azokat majd eljuttatják a finn katonáknak.

(—) **A királyi helytartó ma este érkezik haza.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó, aki szerdán délelőtt résztvett a Bucurestiben megtartott országos egyesülési ünnepségen, este pedig megjelent a királyi palotában tartott fogadáson, ma este visszatér Temesvárra. Csütörtökön a királyi helytartó a különböző minisztériumokban hivatalos tárgyalásokon vett részt.

— **Az elő hindu az angol lordok házában** Az angol király egyik előkelő hindut, akit angol barátságáról ismertek, lord rangra emelt és meghívást kapott az angol felsőházba is. A Deutsche Allgemeine Zeitung ezzel kapcsolatban megírja: ez az első eset, hogy egy hindut angol főnemessé neveztek ki. Az illető Lord Sinha néven fog szerepelni. A német ujság szerint ez annak az angol propagandának tulajdonítható, amellyel szeretnék a hindukat a maguk részére megnyerni. Véleménye szerint ez nem fog sikerülni.

— **Ófelsége kinevezte a NUF legfelsőbb vezetőségét.** Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király legfelsőbb kézírattal kinevezte a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal vezetőségét. A Nemzeti Ujjászületési Front elnöke Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos lett. Alelnökök pedig Tatarescu Gheorghe miniszterelnök, Constantin Giurescu főtitkár, Bujoiu dr. a kereskedelmi alosztály, Moldoveanu dr. az értelemségi alosztály elnökei lettek, Petre Georgescu tábornokot a nemzeti gárda parancsnokává nevezte ki a király legfelsőbb kézírattal.

— **Német aranylakadalmak öröme.** A német birodalmi közéleti miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében nagyobb családi ünnepek alkalmából ezüst, vagy aranylakodalmak megtartásakor, a rendes fejadagokon felül különleges ételadagokra adnak jegyet.

— **Szörnyszülöttnek adott életet.** Curtea de Argesből jelentik: A helybeli kórházban Bobaria Constanta 18 éves fiatalasszony egy szörnyszülöttnek adott életet. A szörnyszülöttet, amelynek koponyáüregében nem volt agyvelő, béka szemei voltak és amelynek majom kinézése volt, csak orvosi beavatkozással tudták a világra hozni. A fiatal anyának ez volt az első szülése.

— **Fogházra ítélt amerikai kommunista vezér.** Newyorki jelentés szerint Earl Browbert, az amerikai kommunista párt főtitkárát a bíróság négy évi fogházra ítélte hamis iratok használata miatt. A büntetőper folyamán a kommunista párt főtitkára beismerte, hogy számtalan esetben utazott hamis útlevelel külföldre.

(—) **Háztulajdonosok figyelmébe.** A temesvári Háztulajdonosok Egyesülete közli, hogy Cioban Pomil dr. elnök és Schiller Ervin alelnök január 25-től kezdve a hadseregfelszerelési bónók igazgatásának bizottságában közreműködnek és a Háztulajdonosok Egyesülete tagjainak, tagsági igazolványuk (nyugtájuk) felmutatása mellett fölvilágosítást adnak.

(—) **Az evangélikus egyházközösség közgyűlése.** január hó 28-án, vasárnap délután 12 órakor lesz az egyházi tanácssteremben. Napirendjén a lelkész évi jelentése, az 1940—41 évi költségvetés tárgyalása és az általános tisztújítás megejtése szerepel. A vezetőség a híveket ezúton is meghívja erre a fontos közgyűlésre.

(—) **Rendesen közlekednek a vonatok.** A vasúti forgalomban a nagy havazás miatt életbeléptetett ideiglenes korlátozások — miként megírtuk — megszűntek és a téli menetrendben szereplő összes vonatok ismét közlekednek. A kerületi vasúti igazgatóságtól nyert értesülés szerint a pályatestet mindenütt sikerült a hótól annyira megtisztítani, hogy a vonatok most már menetrendszerű pontossággal járnak és semmi késésük sincsen. Magyarországra felé nemzetközi viszonylatban csak a Temesvárról délután 16 óra 25 perckor induló vonat közlekedik.

DENTIST M. GÖTZL szabadságáról visszaérkezett, újból fogad fogbetegeket.
I., Paris-ucca 2. szám

(—) **Debreczeni István református lelkész gyászja.** Súlyos csapás érte Debreczeni István temesvári református vezetőlelkészét. Nagyváradon nyolcvanegy esztendőskorában meghalt Balogh István nyugalmazott ítélőtáblai főigazgató, Debreczeni István feleségének édesapja. Debreczeni István lelkész családjával együtt résztvett apósának tegnap délután megtartott temetésén.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Január 26-án, pénteken a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Belvárosban a 10 Mai uccában levő Blumberg-gyógyszertár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban az L. C. Bratianu uccában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár, Ujki-sodán pedig Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

— **Horthy magyar kormányzó részvététviratát intézett Vészi József özvegyéhez.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó kabinetfőnöke útján táviratilag részvétét fejezte ki Vészi József özvegyének. Vészi József temetése pénteken délelőtt 11 órakor lesz a Dohány-uccai templomból. A pesti izraelita hitközség és Szent Egylet a maga halottjának tekintti Vészit, akinek hamvait a Kerepesi-úti temetőben díszsírhelyen helyezik el örök nyugalomra.

— **Titulescu — válik.** Bucurestiből jelentik: A „Curentul” jelentése szerint az ilfovi törvényszéken Raicoviceanu bucurestii ügyvéd Titulescu Nicolae volt külügyminiszter nevében válókeresetet nyújtott be. A volt miniszter különváltan élő felesége ellen válóoknak azt hozza fel, hogy felesége róla rágalmatokat terjesztett és sértő kijelentéseket tett. A válókereset leszögezi, hogy a házastársak között az anyagi kérdésekre vonatkozólag megegyezés áll fenn s hogy a házasságból nem született gyermek. Teodorescu törvényszéki főelnök intézkedésére a válókeresetet iktatták és az ilfovi törvényszék hetedik tanácsához osztották be tárgyalásra.

— **A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, így a reggelenként éhgyomorral egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.**

(—) **A francia egyetemi misszió védnöksége** alatt ma, pénteken délután 3 órakor rendkívüli érdekes és tanulságos film kerül bemutatásra a Capitol-mozgóban. Az előadás díjmentes, minden érdeklődőt szívélyesen meghív a rendezőség.

A kincstári bevételek decemberi jó eredményei

A pénzügyminisztérium közzétette a december havi bevételek kimutatását és megállapította, hogy ebben az egyébként pénzügyi szempontból gyenge hónapban is nemcsak 7.1 százalékkal meghaladta az adó bevétel az előirányzott költségvetési összeget, hanem határozott emelkedést mutatott az előző hónapok eredményéhez képest is. A havi előirányzat 2 milliárd 672.000 lei, a tényleges bevétel 2 milliárd 813.000 lei volt decemberben. Az egész év alatt csak július és augusztus mutatott magasabb bevételt, ami az új termés első értékesítése körül agrár országban közismert tünet. A külön nemzetvédelmi alap is nagyobb bevételt ért el decemberben a novemberinél, 530 milliót, az előző 524 és az októberi 455 millió után. A repülő- és tengerészeti bevételek az előirányzott havi 142 millió helyett decemberben 202 milliót tettek ki. Végeredményben az egész elmúlt 1939 évre megállapítja a kimutatás, hogy a költségvetés teljesen reális volt és a rendes szükségletek a megnehezített viszonyok között is zavartalanul voltak kielégíthetők.

Mozi

Rökk Marika,
az UFA magyar származású sztárja, Johannes Heesters társaságában reggelizik

MŰSOR:

PÉNTEK, JANUÁR 26.

APOLLÓ: Az első csók (angol film)
CAPITOL: Az útálat (német film)
CORSO: Kentucki, a szenvedélyek városa (angol film)
SCALA: Trópusi mámor (angol film)

Muntele Mic: A hó magassága 65%. Mi-
ausz 1 fok Celsius. Láthatár 10 km. Derűs idő.
Bocsa Montana: 35 % magas porhó. Mi-
ausz 6 fok Celsius.

(—) **Házasság.** Wanatovits Magda és Riess Péter szombat este félhét órakor tartják esküvőjüket a jászsevárosi plébániatemplomban.
— **Miniszterközi értekezlet.** Bucurestiből jelentik: Január 25-én, délelőtt 10 órakor Tatarescu Gheorghie miniszterelnök elnökletével miniszterközi értekezlet volt, amelyen részt vettek a Szamos, Maros, valamint Temes tartomány királyi helytartói is, hogy elintézzék a kolozsvári nagygyűlésen megvitatott problémákat.

— **Nurmi és Maki Amerikába utaznak.** Stockholm-ból jelentik: (Rador.) Finnország két világhírű atlétája: Nurmi és Maki az Egyesült Államok elé való utazásuk során Stockholmba érkeztek. A név sajtó „Finnország sport-nagyköveteinek” nevezi a két bajnokot, akik az Amerikában és Argentinában megrendezett sportversenyeken vesznek részt. Utazásukat a Hoover védnöksége alatt álló egélybizottság készítette elő.

— **Új cigarettagyárak.** Bucurestiből jelentik: A dohányiparvezetés vezérigazgatósága elhatározta, hogy két új cigarettagyárat létesít az országban. Az egyiket Tg. Jiuban, a másikat pedig R. Saratban.

— **Törvény az ócskavasról.** Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban Netta Iheron vezértitkár elnökletével egy bizottság törvénytervezetet dolgoz ki az ócskavasgyűjtésre vonatkozólag.

— **Tilos a széna kivitele.** Bucurestiből jelentik: Minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján megtiltották a széna kivitelét.

— **Kiadják az újságírói szabadjegyeket.** Bucurestiből jelentik: Az újságírók vasúti szabadjegyeit február 15-ig lehet átvenni a CFR illetékes hivatalában. Azon szabadjegyeket, amelyeket a fenti időpontig nem vettek át, megsemmisítik és más újságíróknak adják.

— **Felrobbant a Fekete-tengeren egy török hajó.** Constantából jelentik: A Fezvi Bahrie nevű török motorhajó, amely tegnap reggel indult el Constantából 1300 bódón karbiddal, a levegőbe repült. A karbidot belföldi gyárak exportálták Konsztantinápolyba.

— **Kísérlet az amerikai katonaság repülőgépen való szállítására.** Newyorkból jelentik: (Rador.) Harminchét bombavetőből álló légitársaság befejezte kísérleteit nagyobb csapatok szállítására vonatkozólag. A gépek fedélzetén 360 katonát foglalt helyet. A kiadott jelentések szerint a kísérletek sikerültek.

— **Gázalarc — állatok részére.** Új üzlet nyílt meg az egyik párisi boulevardon. Az üzlet tulajdonosa monsieur Lovel, aki gázalarcot árul lovak, kutyák és macskák részére. Egy ló-gázalarc 200 frankba kerül, egy kutya vagy macska gázalarc 100 frankba kerül. „Gyorsan fogynak az árúim — mondotta monsieur Loyer egy újságrónak. — a franciák ugyanis nagyon szeretik háziállataikat. Gázalarciam pedig biztosak és kényelmesek; a ló nyeríthet és a macska nyávoghat bennük. Az egyetlen nehézség: az állatokra ráadni a gázalarcot. Leghelyesebb, ha a gazda is fölteszi a magát és így mutatja meg az állatnak, hogy nem lesz tőle semmi baja.”

(—) **Orvosi hír.** Dr. Naschitz Imre sebész-és ortopéd-szakorvos hazaérkezett és újból rendel III. Splaiul Tudor Vladimirescu 10. szám alatt, délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig. (Reuma, injekciós visszérkezelés, Celluloid acélrugó-lúdtalpbetét).

(—) **A resicai zsidó hitközség közgyűlése.** A resicai zsidó hitközség évi közgyűlést tartott, amelyen Schirf Jakab alelnök megnyitja után Marosi Ármin a titkári, Schimmerling József pedig a pénztári jelentést olvasta fel. Ezeknek tudomásul vétele után megejtették a tisztújítást. Ennek eredménye a következő: elnök Schirf Jakab, alelnök Schimmerling József, titkár Marosi Ármin, pénztáros Burger József, ellenőr Adler Oszkár, templomgondnok Klein Jenő, helyettes templomgondnok Goldstein Miksa, ügyész Dezső Hugó dr. választmányi tagok Andor Imre, Deutsch József, Fodor Emil, Goldstein Oszkár, Hübsch Ervin, Izrael Vilmos, Klein Alfréd, Klein Bernát, Marosi Béla, Philipp László, Pollák Miksa és Tauber Jenő.

Szerkesztői üzenetek

Mező Józsefné, Barbatești. Előfizetése 1940 évi július 31-ig rendezve van

Saracioglu elnököl a belgrádi konferencián

A jugoszláv-bolgár barátsági szerződés megkötésének évfordulója

Belgrádból jelentik: Czinczár Markovics külügyminiszter a bolgár—jugoszláv örökös barátsági szerződés megkötésének harmadik évfordulóján nyilatkozatot tett, amelynek során a következőket hangoztatta:

— A történelmi jelentőségű jugoszláv—bolgár szerződés nemcsak a két testvérnép barátságát mélyítette ki, hanem ennek a szerződésnek a balkáni béke szempontjából is óriási jelentősége van.

A bolgár miniszterelnök is nyilatkozott a bolgár—jugoszláv barátsági szerződés aláírásának harmadik évfordulóján. A bolgár miniszterelnök a többek között ezeket mondta:

— A bolgár—jugoszláv örökös barátsági szerződés igen nagy jelentőségű mindkét ország szempontjából. A nagy történelmi jelentőséggel bíró szerződés nemcsak a két országra bír nagy értékkel, hanem rendkívüli kihatással van a balkáni béke megőrzése szempontjából is.

Saracioglu török miniszterelnök január harmincegyedikén utazik Belgrádba a február első napjaiban kezdődő balkáni értekezletre. Az eddigi tervek szerint Saracioglu veszi át az elnöklést Gafencutól, akinek a mandátuma most jár le.

Katonai szövetség az ázsiai államok között

Rómából jelentik: Az olasz sajtó csütörtökön ismét a megalakulóban lévő ázsiai szövetségről ír, de ezúttal már határozottabb formában. E hírek szerint Irán hadserege már elérte a háborús színvonalat és

készen áll arra, hogy bármikor megkezdje az akciót.

Ugyanakkor az afgán és az irán kormány megtették a szükséges lépéseket a bagdadi kormány-

nál, hogy a három állam között fennálló paktumot

mielőbb alakítsák át katonai szövetséggé,

hogy az orosz fenyegetésekkel szemben ázsiai tömböt alkossanak. Az iráni kormány már elküldte megbízottait Kabulba, hogy megkezdjék a tárgyalásokat a katonai szövetség létrehozása érdekében.

(—) **A zombolyai rablógyilkosság tettese bevallotta bűnét.** Megírtuk, hogy Zombolyán meggyilkolták és kirabolták Hilger Magdolna hatvanhárom éves nőt, néhai Hilger Jakab, volt zombolyai állatorvos leányát, aki szűköss viszonyok között egyedül lakott kicsiny házában. A csendőrség őrizetbe vette Schuszler Mátvás ötvenhat éves zombolyai lakost, akit a gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak. Schuszler sűrűn megfordult Hilger Magdolna házában és a gyilkosság előtti napon is fát hasogatott az idős nő udvarán. Zombolyai jelentések szerint Schuszler beismerte volna, hogy ő követte el a borzalmas bűntényt.

(—) **Korcsolyák, ródlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ott óvaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu uccsa 5. szám.**

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

(—) **A kolozsvári iparosgyűlésre a Temesvárról szombaton utazó iparosküldöttségben a következők vesznek részt: Szappanos Gyula, a Magyar Népközösség bánági tagozatának alelnöke, Péter János kamarai képviselő, Dóczi Árpád tanszergyáros, Kocsi Rudolf építész, Friedländer Pál cipőfelsőrészkesztő, Czifra Imre szobafestő, Szánthó László szobrász és falfaragó, ifjabb Turner Antal kőfaragó, Pejácsevics János fehérnemű szabász, Kovács István kocsigyáros, Romy Kálmán géplakatos, Horvay Béla mintavágó, Österling János építész, Hermann György mérleggyáros és Tormay Aladár kalapgyáros. A romániai magyar iparos szövetség temesvári csoportjának elnökévé Szappanos Gyulát jelölték. Az országos választmányának több temesvári tagja is lesz.**

— **Dohányjegyek Németországban.** Berlinből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy legközelebb Németország területén bevezetik a szivar- és dohányjegyrendszert. (Dunaposta.)

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Barina Géza Viktor, Hoch Károly Heinz, Sigmund István, Sinka Mihály Edgár, Iovan Aurélie Etélie, Lekin Dusan, Tóth Tihámér, Csutor Katalin, Leopold Lajos, Layler Péter, Layler János, Reiszler Erzsébet.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Mayer Anna született Tannenberger hatvanhat éves, Knezovics Vendelin nyolcvan éves, Kertész Katalin nyolcvanegy éves, Pócsay Zsófia született Serdült hetvenhárom éves, Ghilezan Persida ötvenhárom éves, Bontila Andrei ötvenhat éves, Drachler Anna született Kresz hatvanhat éves, Juhász Pál tizenhat éves, Sigmund István egy napos, Ilinczy Sarolta tizenhat éves.

(—) **Kenyérsütésnél szerencsétlenül járt asszony.** Ghilezan Persida ötvennyolc éves temesvári népi asszony kenyérsütéshez befűtött a kemencébe. Közben ruhái tüzet fogtak és az asszony súlyos égési sebeket szenvedett. Behozták a kórházba, ahol kínos szenvedések után meghalt.

(—) **Lezuhant a padláslépcsőről és meghalt.** Matis Erzsébet huszonöt éves billédi asszony fel akart menni a padlásra. A lépcsőkön megcsúszott és a földre zuhant. A fiatalasszony olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy meghalt.

(—) **A Temesvári Magyar Dalárda nótás táncestélyére,** amelyet január 27-én, szombaton este kilenc órakor a „Bánági Áruház” (Whitehouse-palota) földszinti és emeleti termeiben rendez, nem bocsát ki külön meghívókat és ezúton szeretettel hívja meg barátait, jóakaróit és pártfogóit. Estélyi ruha nem kötelező. A Dalárda kéri, hogy akik tehetik, népi viseletben jelenjenek meg. A belépti jegyek árai a mai nehéz viszonyoknak megfelelően lettek megállapítva: a Dalárda párotló tagjai, a testvér-dalárdák és a táncosok részére 30 lei, személyjegy 45 lei, míg a családjegy 105 lei, amely összegben már az illeték és a bélyeg is bennefoglaltatik. Jegyigényléssel és esetleges felvilágosításért Kún Ferenc dr. ügyvédi irodájához (Telefon: 25—31.) és a „Bánági Áruház” (Whitehouse-palota, telefon: 26—42.) kérjük fordulni.

Corso mozi

bemutatja a legújabb és legszebb színes filmet

Kentucky

a szenvedélyek városa

melynek főszerepeit a gyönyörű sztár

LORETTA YOUNG

és a nők kedvence

RICHARD GREENE

játsszák.

PARAMOUNT-HIRADÓ BEMUTATÓJA

D. u. 3 órakor 17.—leies helyárrakkal:

Isten veled, tanár ur!

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Beszélgetés a világ első számú „hátborzongató emberével”

Hogyan készülnek az „idegtépő” képek. Aki valóságos gengsztereket csabított a filmhez banditaszerepek eljátszására

Siófokról írják: A finom teagőzben uszó hotelhallban a mesterség önműködő kíváncsisága viszi az embert a vendégkönyv felé, azzal a bőr alatt érezhető izgalommal, hogy hátha akad valami. Már éppen be akartuk csukni a hotel legfontosabb könyvét, amikor megakadt szemünk egy néven:

— Mr. E. Swinn.

Mr. Swinn ugyanis, az amerikai filmsajtó egyöntetű megállapítása szerint a világ elsőszámú „hátborzongató embere”, akinek különös és speciális mestersége az, hogy a gombaszaporasággal termő rémgangszter- és detektívfilmekhez

ő szolgáltatja a hátborzongató elemeket. Egyszóval Mr. Swinnnek külön rangja van a filmpar „gag man“-jai (ötletember) között. Mert amíg a többi szolid burleszk-trükköket, szerelmi armányokat agyal ki, addig Mr. Swinn természetesen vadállati gyilkosok idegtépő fogásai és fantasztikus alvilági bonyodalmak szerepelnek.

TALALKOZÁS A „RÉM-EMBERREL”

Mind ennek a felfedezése és megállapítása után elindultunk, hogy a portás diszkrét utmutatása szerint ráakadjunk a filmlapok hasábjairól már ismert Mr. Swinn magas, szikár alakjára. Negyedórás csatangolás után a mólósétány végében bukkantunk rá Mr. Swinnre, aki egy roppant kabátba burkolózva állott a szikrázó jég felett és a lékek, rianások, körül tülekedő sűrűségeket figyelte. Alighanem a filmvilág belső életére emlékeztette ez a kiméletlen, hangos banda, mert tiltakozás nélkül egyezett bele, hogy sétáját megossza velünk és közben elmondja, hogyan is lett egyszerű losangelesi banktisztviselőből a „világ elsőszámú hátborzongató embere”.

— Bankember koromban is szenvedélyes híve voltam a mozinak és rajongtam minden filmért, amelyben rémes, ijesztő dolgok történtek. Kitiünően szórakoztam minden szörnyfilmenél, míg egyszer arra a bosszantó tanulságra jutottam, hogy elfogy az ötlet s a filmek nem hoznak semmi újat. Öreg trükkökkel nem lehet kielégíteni a közönséget. Mérgemben felhívtam telefonon egy rémfilmeket gyártó vállalat igazgatóját és elmondottam neki, hogy utolsó filmjükben hol van a hiba.

— A többi amerikai módon történt.

Egy hét múlva meghívták Mr. Swinnt a gyárba, beszélgettek vele, azután szerződtek. A film mindig hajlandó felvenni pihent koponyákat.

A rémség-speciálista karrierje hamarosan kibontakozott, mindig több és több feladattal bővült a munkaköre. Már beleírt a szcenáriumokba, felülbírálta a forgatókönyveket, kiválogatta a szereplőket, sőt ujjakat keresett s a rendező mellett a rémfilmipar legfontosabb tényezője lett. Azt már magunk is tudjuk, hogy működése után fokokkal ugrott a gyár rémfilmjainek sikere és Mr. Swinn beérkezett. Természetesen megkértük, hogy mondja el néhány híresebb ötletét.

A VERZŐSZIVŰ VIASZHÖLGY

— Bizonyára emlékezik a „Panoptikum” című filmre, ahol egy örült viaszszobrász meggyilkolt emberek hulláját vonja be viasszal gyűjteménye számára. Ezt a tényt a film közepén ki kellett valahogyan hozni, hogy szörnyű legyen, de ne tökéletesen biztos. Az én ötletem volt, hogy amikor

az örült szobrász egy viaszno mellébe dőf kékkel, a viaszból vér csurranjon.

Ezzel az egyszerű fogással, amihez csak egy kis festékes hőlgy kellett, felcsigáztuk a néző kíváncsiságát és megszereztük nekik az örömet, hogy sejtelmük valóra vált.

Mert ebben a filmszakmában rendkívül fontos szabályok vannak. A néző detektívnek szereti magát érezni, megkívánja, hogy nehéz feladatokat kapjon, de megsértődik, ha a ravasz bonyodalmak után nem találta el, ki volt a gyilkos?

Mr. Swinn „keze alatt” készült minden idők legnagyobb rémfilmje, a „Mr. X.”, amelyen alaposan érezhető volt Mr. Swinn munkája. Bizonyára sokan emlékeznek még a lidérces álomnak is nehéz történetére, a sétáló arcú orvosra, aki hiányzó félkarja helyére alkalmazott műkézzel fojtotta meg tucatnyi áldozatát és minden gyilkosság előtt gőzölő masszából rakta fel szörnyü maszkját.

Az ember gyanakodva nézi Mr. Swinnt, de nyoma sincs rajta semmiféle lelki vagy erkölcsi deformációnak, amiért ilyen szörnyű ügyeket agyal ki újabb szerelmi fordulatok helyett. Mr. Swinn ötvenéves lehet, kicsit fáradt, de azért derűs, elegáns, jómodoru ur, akinek szerencsére vannak vidámabb történetei is.

Szorgalom és szerelem a boldog házasság titka

A legfiatalabb házaspár Karcagon él; tizenhat éves a férj és tizennégy a menyecske

Karcagról írják: A város déli szegényfartályában — mint ahogy azt Karcagon nevezik — egy kicsi, fehér falu, nádfödeles házában, boldog megelégedettségben él a legfiatalabb házaspár:

a tizenhatesztendő Burai Kálmán, tizen-négyéves feleségével.

Fiatal házások, mert, mint mondják, a héten lesz csak két hete, hogy az egyházi és világi törvények tiszteletben tartásával egymásé lettek.

Tiszta kis szobába invitál bennünket a fiatal házigazda, aki egyébként kosárfonó iparos. Egyszerű butorok között az ablak elé helyezett kanapén foglalunk helyet. Burai Kálmán a vendég tiszteletére leoldja kék kötényét, átadja feleségének, aki kötelességszerűen felakasztja azt az ajtóba vert kampós szegre, majd feltett kérdéseinkre válaszol.

— Mikor ismerte meg a feleségét?

— Ezelőtt három évvel találkoztam először Borissal egy országos vásáron. Mindjárt, az első látásra megtetszett nekem. Csendes, szolid kis lány volt s talán az keltette fel bennem az érdeklődést. Kora reggeli órákban történt ez és én fűtől-fűtől érdeklődtem szerelmem iránt. Dálban, amikor mesterem ebédelni küldött, nem az étkezősátrakat kerestem fel, hanem egyenesen Boriskáékhoz mentem. Valami ürüggyel állítottam be házukhoz. Megismerkedtem szüleivel és egyórás beszélgetésünk után feleségem kikísért a városból — a vásártérre. Mielőtt este hazamentem — szinte természetesen tartottam, hogy bemenjek elköszönni apósoméktól.

— Csodálatos változást jelentett életemben a vőlegénység. Megtanultam gondolkodni és ez-

GENGSZTERBŐL BÉKEBÍRÓ

Rémfilmet nem gyártanak minden héten, annál több gengszter-film készül és ennél a roppant népszerű műfajnál sűrűn alkalmazták Mr. Swinn ötleteit. A gengszter-drámákban kevesebb a morgue asztalán hajbókoló hullá és más kitiünó rémkellék, tehát új feladatok nehezédtek Mr. Swinn vállaira.

— Munkám ilyenkor azzal kezdődik, hogy átnézem a könyvet, esetleg belejavítok és segítek kiválasztani a szereplőket. Ez a legnehezebb, mert jóképű, délceg rendőr és detektív szereplőket nem nehéz találni az egészséges és kisportolt amerikai fiatalság között, annál kevesebb a rosszarcu, banditapofájú alak, aki gengszterként játszik. Erre ugyanis rendes színész nem vállalkozik.

„A hátborzongató ember” ezt is egyéni ötlettel oldotta meg. Csikágóba utazott, és ügyesen elkeveredett „jobb gengszterkörökben”. Minden bandában van néhány aránylag ártatlan ember, falazó és egyéb kisvilági figura, aki talán éppen rossz külseje miatt sodródott a gengszterek közé. Talált is egy féltucat ilyen, alapjában véve nem elvetemült kis gengsztert, akiknek a rovásán apróbb hünök voltak csupán. Mr. Swinn most elkezdte a lelki gyurást és sikerült őt igazi gengszter-külsejű embert elcsabítani a filmhez.

A rendőrség szemet hunyt az ügy felett, próbaidőt engedett a fiuknak. Közülük őt bevált. Kitiünó színészek lettek, akik hatásosan alakítanak vérszomjas banditákat, emberrablókat, gyilkosokat. Munka után szépen hazamennek, pihennek és nagyon boldogok, hogy ilyen uton menekülhettek abból a környezetből, ahová amugysem sok szál fűzte őket. Az öt ember ma becsületes polgár, kettő már megnősült, szép házuk van és csak akkor emlékeznek a multjukra, amikor a gép előtt pisztolyt rántanak és villámgyorsan szitává lövik a detektív kollégát, akivel az előbb még együtt lunchöltek.

Derűs epizódja is van ennek a „gengszterterítésnek”. Az egyik volt gengszter annyira megjavult és olyan tekintélyes polgár lett, hogy békebíróvá választották egy losangeleskörnyéki kerületben, ahol birtokot vásárolt. A hajdani bootlegger ma büszkén viseli a békebíró csillag-alakú jelvényét.

Sétánkat a szálló előtt fejeztük be, ahol Mr. Swinn udvariasan bucsut vett tőlünk és elment vacsorázni. Félutról adta meg a választ utolsó kérdésünkre:

— Mi a legközelebbi terve, Mr. Swinn?

— Szeretném filmre vinni a Hasfelmetező Jack történetét...

Baróti Géza

Névtelen levelek

Írta: HARSÁNYI ZSOLT

A legtöbb ember gyűjt valamit, vagy legalább is valaha gyűjtött. Én sok mindenbe belekaptam gyermekkoromban, aszerint, ahogy egy-egy gyűjtési hullám szenvedelmé végsőpórt az osztályon. Volt bélyeggyűjteményem, ez természetes. Volt bogárgyűjteményem is, növénygyűjteményem is. Sőt a cigarettapapírok különböző fajtáit is gyűjtöttem egy időben. De az emberi lélek mélyén rejlő gyűjtési ösztönt nem sikerült diákkoromban teljesen kitombolni. Még ma is foglalkozom gyűjtéssel, sőt egyszerre négyféle gyűjteményem is van.

Első számú a gyufaskatulya-gyűjtemény. A világ minden részéből van ilyen skatulyám, brazíliai éppen úgy, mint esztronsági, picinyke éppen úgy, mint valóságos láda, hengeralakú éppen úgy, mint lapos könyvnyagsága.

Aztán gyűjtöm azokat a cédulákat, amelyeket az ajánlott levelekre ragaszt a posta a feladóhely megjelölésével. Istanbultól Londonig számtalan nagyváros előfordul ebben a gyűjteményben, s a magyar falvak hosszú serege éppen úgy, mint Kossice és Kassa egymás mellett.

Harmadik gyűjteményem a személynevek tára. Sokezer cédulán van betűrendben, mindegyik cédulán egy-egy családnév vagy személynév nyelvészeti magyarázatával. Ebből megtudható, hogy a finn Nurmi-családnév meztől jelent, a Tolsztoj pedig oroszul kövéret. Tolsztojt magyarul így hívták volna: Kövér Leó. Kákvint így: Tar János. Satóbbi.

De most negyedik gyűjteményemről akarok beszélni, ez pedig nem más, mint a névtelen levelek gyűjteménye. Leveleket általában nem szoktam eldobni, a névtelen leveleket megőrzöm. Egymásra rakva jókora tornyot tesznek ki már.

Mondhatom, ez a gyűjtemény ritka érdekes. Halálom után érdemes volna kötetben kiadni őket, mert színes és mulatságos keresztmetszetet adják a társadalmi élet egy részének. Csoportok szerint lehetne az egész anyagot osztályozni. Vannak elismerő levelek közöttük. A levélíró olvasta ezt vagy azt a könyvet, jóindulattal ítélte róla, tetszését levélben adta tudtomra és mutatni akarván, hogy tetszése teljesen önzetlen és nem akar vele elérni semmit, nevét elhallgatta. Ezek mind kedves emlékeim, némelyik egyenesen megható a maga meleg kedvességével. Aztán vannak éppenséggel ellenkező pártállásúak: haragos bírálatot gyakorolnak egy-egy művem felett. Némelyik olyan messzire megy mérgében, hogy valósággal tombolva hord le a sárga földig, mert vagy dühösen szélsőjobb, vagy dühösen szélsőbal irányának nem felelek meg. Ezeket kaján kárörömmel szoktam olvasni: kinevetem küldőjük tehetetlen haragját. Az ilyen névtelen levélíró, mikor sorait befejezi, kéjes fogcsikorgatással így szól: „na ennek, jól megmondtam, nagyon rossz napjai lesznek neki”. De téved. Az embert ez nem bosszantja. Az ilyen levél hasonló a szájkosarat hordó mérges kuvaszhoz. Nem tud ártani, csak hörög és tombol. Ettől pedig nevetséges. Van aztán megint más csoport: a lelki árváké. Hosszu leveleket írnak olyanok, akiknek nagyon nehéz a lelkük, de senkijük nincs, akinek kipanaszkozhatnák magukat. Leülnek tehát és az első név ürügyén, amely eszükbe jut, árkusokat írnak tele bánatuk elviselhetetlen áradatával. Némelyik valósággal megrendítő. Mély részvétellel olvasom, vigasztalni szeretném, de nincs cím, amelyre válaszolhatnék. Megint más csoport, az elmebajosoké. Kusza rángással írott levelek ezek, rögeszmék, bámulusos és beteg özőnét hordják össze, orvosoknak való tanulmányi anyag, a szkizofrénia és paranoia azonnal megállapítható esetei. Aztán van levél, amely felszólít, hogy indítsak országos mozgalmat a nevelőnk sorsának javítása érdekében. Egy másik figyelmeztet, hogy X. Y. rosszat beszél rólam a hátam mögött. És így tovább. Jóság és gonoszság, elmésség és butaság, szenvedés és unatkozás, tapintat és ügyetlen kétszínűség olyan színes, változatos, furcsa megnyilatkozása a sok névtelen levél, hogy ennél érdekesebb emberi gyűjteményt alig is tudok elképzelni. S a gyűjtemény nőttön nő, alig mulik el hét, hogy ne kapnék névtelen levelet.

A legutóbbi névtelen levélről jut eszembe az egész. Ezt női kéz írta. Így kezd: „Nem tudom, mennyire hisz a jóslatokban. Nekem ez a mesteriségem és így engedje meg, hogy az ön életébe beleszóljak. Ezt kényszerítő erő hatása alatt teszem, már több esetben megtettem és a történetek engem igazoltak.”

Ez érdekes, gondoltam magamban, most meg fogom tudni jövőmet. Kíváncsian olvastam tovább. És kíváncsiságom a levélírótól nem közönséges ígéretet kapott. Azt mondja a levél: „A híres emberek közül csak százból kettő szokott boldog lenni, de ön ezt megkapja. Ettől az időtől kezdve karrierje tetőfokára lép. Ez a nő magas lesz és törékeny, de annyi erővel lesz megáldva, mint ezer férfi. Eszes, gögös, fölényes. Az ön sorsa meg van pecsételve. Bármit tesz, élete további fonalát ez a nő fogja tartani.”

Elgondolkodtam a levélen. Két eset van. Elde-

gélhet itt a fővárosban egy jótétlélek hölgy, aki komolyan hisz a maga jóstehetségében. Hozzám kedves akart lenni. „A nő az ön horoszkópjában olyan jelet visel, amiből azt látom, hogy mindenki feje fölé fog emelkedni és magának ezért annyi irigye lesz, mint égen a csillag.” Tessék. Ez már aztán karácsonyi ajándék a javából. Még ha ez nem következik is be, a jósló hölgy jóindulata engem őszinte hála kötelez. „Most már nem látok egyebet, mint egy fehér elefántot, orchideát és egy bikát. Ezek apró intrikák maga ellen, de ez már nem fog ártani.” Az ilyen gondos figyelmeztetésért is köszönet jár.

Mondom, ez az egyik eset. De van még egy eset. Ha a közeli napokban megjelenik előttem a Vigszínház igazgató irodájában egy hölgy, magas és törékeny, gögösen fog viselkedni, de hajlandó a színészi pályára lépni, mert neki megjósolták, hogy „mindenki feje fölé fog emelkedni”, akkor azonnal érteni fogom a jóslatot. A társulat azonban, sajnos roskadásig tele van.

KÖZGAZDASÁG

Uj intézkedések az árubehozatal siettetésére

Negyvenöt napon belül érvényesíteni kell a függőben levő behozatali engedélyeket
A múlt évnegyed engedélye érvényes erre a negyedre

A nemzetgazdasági minisztérium felhívást bocsátott ki mindazokhoz, akik 1939. november hónapjában az akkori utasítás alapján a megfelelő lepecsételést végett bemutatják behozatali és kiutalási iratukat és ezáltal régebbi engedélyeik meghosszabbítását nyerték el, hogy a miniszter hirdményének közzétételétől számított 15 nap alatt mutassák be megsemmisítés végett ezeket a régi engedélyeket

és egyidejűleg az előirt új rendszerű nyomtatványon kérjék a szabad forgalmi devizák beszerzésére jogosító új engedélyt. Amennyiben pedig még nem intézték el az áruk behozatalát sem, kötelező nyilatkozatot kell adniuk, hogy legkésőbb 45 napon belül gondoskodnak az engedélyezett áru behozataláról. Mindazok, akik 15 napon belül nem tesznek eleget a felhívás mindkét rendelkezésének, az október 1-iki törvény rendelkezéseinek megfelelően elveszítik engedélyeik érvényét és a további import-export működésből kizárhatók. Ugyancsak a behozatali élnékités szolgálja a minisztérium másik intézkedése is, amely kimondja, hogy az 1939. december 10. után beiktatott behozatali kérvényeket, amelyek a múlt év utolsó negyedére szölk, de mint ilyenek már nem voltak elintézhettek,

ugy kell tekinteni, mint ha az 1940. év első negyedére adták volna be.

A Németországra vonatkozó kéréseknél ennek megfelelően azonban átszámítás áll be. Ezeket a december 31-ig érvényes régi márka árfolyamon számították, január 1-től azonban a márkát a magasabb 50 leies árfolyammal kell számítani. Végül a harmadik behozatalra vonatkozó intézkedés a külkereskedelmi hivatal felhívása azokhoz, akik a bécsi, vagy a lipcsei őszi vásáron rendeléseket kötöttek, nyujtsák be sürgősen behozatali engedély iránti kérésüket, mert ezeket sürgősen és külön el akarják intézni. A kérvényt az előirt nyomtatványon kell kiállítani, de jelezni kell rajta, hogy a bécsi, illetve lipcsei vásárra vonatkozik. Abban a rovatban pedig, ahol az országot kell beírni, ahonnan az áru jön, ezeknél

be kell írni a német cég nevét is,

amellyel a kötés létrejött, hogy a németországi jegyzék alapján ellenőrizhető legyen a kérés külön jellege. Akinek proforma számlája van, azt is mellékelnie kell a kéréshez. Ezeket a beadványokat legkésőbb február 15-ig kell beadni. A később érkezett, vagy a hiányosságokat később pótló kérelmeket nem veszik figyelembe.

Temesvár iparosai a romániai magyar iparosok szövetségének alakuló közgyűlésén

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának magyar tagozata kebelében vasárnap, január 28-án tartja alakuló közgyűlését a romániai magyar iparosok országos szövetsége. A közgyűlésen Teleki Ádám gróf képviselő elnököl és kifejti a szövetség megalakulásának szükségességét és céljait. A közgyűlésen Erdély és a Bánság szá-

mos városa és nagyobb községe képviselteti magát. Temesvárról szombaton délelben körülbelül tizenöt tagból álló küldöttség utazik Kolozsvárra. A küldöttségben Temesvár öt városrészének három-három magyar iparos a vesz részt. Szombaton este ismerkedési est lesz, vasárnap délelőtt pedig tizenegy órakor kezdődik a nagygyűlés.

Kik működhetnek büntetlenül mesterkönyv nélkül

Az ipari előképzés törvénye szerint lejárt az az idő, amely alatt átmenetileg a mesterkönyv kiadása nélkül is folytathatták a régi iparosok mesterségüket. Most már jogosulatlan iparűzőknek tekintik mindazokat, akik mesterkönyv nélkül folytatják mesterségüket. A munkaügyi miniszter hirdményt tett közzé, amellyel elrendelte a műhelyek és gyártelepek általános ellenőrzését, megfélemlenek-e a törvényes kelleknek és ha nem, akkor büntető jegyzőkönyvek veendőek fel. Kivételt képeznek azonban azok a személyek, akik akár a munkafelügyelőségnek, akár a munkakamaráknál mesterigazolványt kértek, kérelmük azonban még nincs elintézve, továbbá azok, akik kérésük elutasítása ellen a munkaügyi minisztériumhoz fellebbeztek, de ez még nem nyert elintéztést, végül pedig azok, akiknek az előképzési törvényt módosító 1933 június 16-i törvény 34. szakasza megengedte, hogy mesterségükre jelentkezzenek 1939 december 31-ig, azonban ennek nem tehetek eleget azért, mert közben katonai összpontosítás alá kerültek. Ezek vizsgára jelentkezési kérésüket az összpontosítási idők meg-

szűnésig beadhatják. Ebbe a kedvezményezett kategóriába azok a kisiparosok esnek, akik 1936 április 30-án, az alaptörvény létrejöttékor már legalább öt éve önálló műhelyt tartottak fenn a most kerényezett szakmában és jelenleg legfeljebb 10 munkással, vagy 20 lóerős géppel dolgoznak.

== Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnégy százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drahma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

== Kevés a kereslet a bánsági gabonapiacra és így az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 390, korpá 330, újab 500, muharmag 730, napraforgómag 790, tőkmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lőheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

= A KINCSTÁRI AMNESZTIA KORLATAI. Közeledik a kormány által engedélyezett kincstári amnesztia meghosszabbított határidejének a vége. A különböző pénzügyi ágazatokban meg nem adózott, vagy tévesen adózott tételek büntetésmentes bejelentésének és befizetésének a végső napja január 31-re. A pénzügyminisztérium ezzel kapcsolatosan most megállapította, hogy a kedvezmény csak olyan eseteket illet meg, amelyeket 1939 november 20-ika előtt követtek el és addig fel nem fedeztek. Utasítás ment tehát a pénzügyi hivatalokhoz, hogy a november 20-ika utáni kihágási esetekről feltétlenül vegyék fel a jegyzőkönyvet és állapítsák meg a kihágás tényét. Ugyanez lesz az eljárás az amnesztia lejártá után mindazokra az esetekre, amelyek előbbi idővel valók, el nem évültek és az érdekelt fél nem gondoskodott a kedvezményes időben a rendezéstől.

= Növekszik a szójabab termelés. Évek óta egyre fokozódó nagyságu területeket vetnek be nálunk szójababbal. Ez a Japánból átkerült növény ugyanis élelmi cikk, de még inkább mint olajmag főleg Németországban vált közszükségleti cikké és már évek óta kereskedelmi szerződés áll fenn Németországgal a szójabab meghatározott áron való átvételére. Az eddigi eredmények szerint legjobb termés eredményeket Beszarábiában értek el és a jövőben is első sorban ott terjesztik ki a termelés méreteit. Az idén mintegy 100.000 hektár terület volt bevetve, majdnem kétszerese az előző évinek. A jövő évre a tervezési előkészítés szerint 160 ezer hektár lesz a bevetett terület. A szójabab eddig is lényegesen jobb pénzügyi eredményeket biztosított, mint a szemes gabona termelés. A háborús viszonyok a keresletet és természetesen az árakat is lényegesen megnövelvén, a termelők a legjobb eredményekkel vesznek fokozottan nagyobb területeket munkába.

= A pénzügyi fellebbezéseket a beadás hónapjában el kell intézni. A pénzügyminisztérium utasítást küldött a pénzügyigazgatóságoknak, hogy gondoskodjanak a bírósági elnök vezetésével működő fellebbezési bizottság havonkénti összehívásáról és minden az illető hónap folyamán beérkezett fellebbezést terjesszenek az elé elbírálás végett. A késelemet külön ellenőrzéssel kívánja a minisztérium kizárni. A fellebbezési bizottság határozataira a kivetések csak ideiglenes jellegűek és legfeljebb csak biztositási intézkedésekre adnak jogot, nem azonban behajtásra. A pénzügyminiszterhez ezzel szemben a fogamatba vett behajtási eljárások miatt tömegesen jöttek a végrehajtás felfüggesztésért való kérelmek. Ez tette időszerűvé az ügy gyökeres rendezését és a fellebbezések sürgős elintézésének követelését.

RÓZSASZÜRET

61

IRTA: LIGETI ERNŐ

Am haza kellett menni a szűkös, kis lakásba, amelynek szobáit még Isabel nagyszerűsége sem volt képes budoárra, vagy trónteremre átváltoztatni. Iván férji mivolta pompájában dőlt végig a diványon, a reggeli lappal a kezében, mert még ebéd közben sem volt módjában a nagyvendéglőben átlapozni. Isabel pedig ott vetkőzött le előtte s amint megállott a szoba közepén, fiús vállán és könyökén még jobban kimutatkoztak a jellegzetes csontok és éles szögek. Fekete, mélyvívű virágokkal díszített selyem kimonóba bújt, cipőjét egy rántással a sarokba dobta, úgy állott ott harisnyában, megváltozott tartással, alacsonyabbnak hatva a megszokottánál. Iván földre dobta az ujságot, — ő már ebben az életben legfeljebb a címek olvasásáig juthat el, — nézte Isabelt, olvadt el a gyönyörűségtől, megint új vonásokat fedezve fel rajta. De Isabel ilyenkor nem volt ölekezésre kapható, papucsot kapott a lábára, leült az ablakhoz, átszellemülten új szavakat magolt, mintha ettől várta volna, a tökéletes nyelvtudástól, hatalmának végleges megszilárdulását, a meghódított Balkánon.

Az esték rendszerint kellemesen szórakoztatták. Minden második, vagy harmadik nap vagy az igazgatónál, vagy a tankerületi felügyelőnél voltak együtt, úri társaság, a város intelligenciája. Miközben a férfiak és a nők egyszerre és össze-vissza beszéltek, Isabel élesen figyelte őket, arról a magaslatról, amelyre nem csupán finomabb és mindenkinél hajlékonyabb műveltsége emelte, de a kivételes helyzet, hogy neki, az idegennek, mégis csak könnyebb kifürkészni az így összeverődött jellemek különbözőségeit. Chitov plovdivi méretek szerint előkelő háztartást vezetett és aki belépett hozzájuk, nem is

SPORTSEMÉNYEK

Fenerbagcse-Hungária 3:2 (1:1)

Istanbulból jelentik: A Hungária mai mekőzése még a tegnapiénál is nagyobb érdeklődést váltott ki. Nyolcezer ember vonult ki a pályára s ott volt a lelátón Saracioglu török külügyminiszter is. A pálya most is elég sáros volt, az idő is borús.

Jól kezd a Hungária s az első percekben Dudás és Müller lövése kerülgeti a törökök kapuját. A 15. percben Titkos fut el, futtából kapura zúdit, a kapus újjai hegyével állítja meg a labdát, de Cseh ott van s fejjel a jobbsarokba juttatja a labdát. 1:0-ra vezet a Hungária. A 36-ik percben egyenlítő a Fenerbagcse. A jobbszélső viszi a labdát, összekötője elé játszik és az élesen a jobb alsó sarokba vágja a labdát. 1:1.

Szünetben a törökök négy embert cserélnek s a II. félidő elején egészen felélénkülve támadnak. A 9-ik percben a labdát Turay combjának rugják.

Vasárnap játsszák le a portugál—francia válogatott labdarugómérkőzést. Portugália és Franciaország válogatott csapatai vasárnap Párisban ütköznek meg. A portugál szövetség már összeállította a franciák ellen küzdő válogatottat.

Németország gyorskorcsolyázó bajnokságai. Németország gyorskorcsolyázó bajnokságát Wazulek nyerte. Második az ugyancsak bécsi Stiepl, harmadik Leban. A Zell am Seeben megtartott bajnoki verseny 500 méteres számában: 1. Bieser, 2. Wazulek, 3. Stiepl. 3000 méteren: 1. Wazulek, 2. Stiepl, 3. Leban.

Megélnkülnek a román—magyar sportkapcsolatok. Iuga Livius dr., a labdarugószövetség műszaki igazgatójának budapesti tárgyalásai eredményel végződtek, amelyek következményeképpen a román és magyar csapatok között megélnkülnek a kapcsolatok. A magyar csapatok a fővároson kívül Erdély nagyobb városaiiban több mérkőzést játszanak. Mindazok a csapatok, melyek a sorsolás szerint a bajnokságtól visszavonult Nemzeti ellen bonyolítanak le mérkőzést, Romániába jöhetnek.

A drezdai úszóverseny eredményei: 100 méteres gyorsúszás: 1. Fischer 1:00.6 mp. 200 méteres gyorsúszás: 1. Plath 2:17.8, második Köninger. 400 méteres gyorsúszásban első lett Plath. 100 méteres mellúszás, első Laskovszky, második Balke. 200 méteres mellúszásban első Balke, második Lucas.

A játékevezető szabadrugást itél, mert szerinte Turay kézzel ért a labdához. A balfedezetük a labdarugásnak és a sorfal felett a sarokba küldi a labdát. 2:1. A 12. percben a jobbszélsőjük rohan a labdával, már túl jutott a vonalon, de a játékevezető ilyen kicsiségekre nem ügyel és nem állítja meg a játéket. A jobbszélső kintről szemérmetlenül bead és a balszélső kapja a labdát. Nyomban átadja a jobbösszekötőnek, aki hálóba vágja. 3:1. Három perccel később Cseh—Dudás—Vidor támadással a Hungária rohamoz és Vidor nyolc méterről a jobb alsó sarokba küldi a labdát. 3:2.

A Hungária csapatában ezúttal a védelem és a fedezetsor volt jó. Elöl csak Cseh játszott kitűnően Dudás is dicséretet érdemel még a csatársorból, mert ő legalább a csatársorban megtette a magáét.

Pénteken utazik el a román sí-válogatott Garmisch Partenkirchenbe. A román sí-szövetség kijelölte azokat a versenyzőket, akik Románia színeit képviselik a garmisch partenkircheni versenyeken. A versenyzőket csütörtökre Brassóba hívták egybe, ahonnan pénteken utaznak Németországba. A román válogatott csapat tagjai a következők: Ciocoiu, Binder, Pampa, Munteanu, Johan Gott és Kovácsy. A csapat vezetője Nicolau ügyvéd.

Buenos Airesben rendezték meg Pánamerika úszóbajnokságait. A Buenos Airesben megrendezett pánamerikai úszóversenyeken az USA versenyzői is résztvettek. Eredmények: 100 méteres mellúszás: 1. Carlos Sos argentin, 1 p. 16.4 mp. 400 méteres gyors: 1. Haynief USA 5 p. 10.1 mp. 100 méteres hátúszás: 1. Drvsdale USA 1 p. 11.1 mp. 100 méteres hölgy gyors: Radines USA 1 p. 14.5 mp.

Összeállították a nemzeti jégkorongbajnokság műsorát. A jégkorongszövetség összeállította a január 30-án kezdődő bajnokság műsorát. Az idei jégkorongbajnokságokat két csoportban bonyolítják le. Az első csoportban a Maros, Rapid, Jahn, míg a második csoportban a Venus, a KAC és a Dragos Voda vesznek részt. A bajnoki műsor a következő: Rapid—Jahn, Dragos Vodă—KAC, Jah—Maros, Venus—Dragos Vodă, Rapid—Maros.

tartotta volna azonosnak azokkal, akik porosan és verejtékesen dolgoztak a rózsaszövénykőn. Mira, akivel itt ismerkedett meg, Párisba készült és ott fogja tölteni a telet. Iliána is nagy tervet forgat az agyában, Egyiptomba készül, önállósítja magát, kozmetikai szalont akar nyitni. Mennyit utaznak, mászkálnak, kísérleteznek mostanában az emberek, mintha az utazás biológiai tünet lenne, bevezetője egy olyan korszaknak, amelyben nemcsak lelkileg, de a gyakori környezetváltozásnak megfelelően új technikai eszközök igénybevételével, testileg is átalakulunk. Az öreg Nestrov külön lakott, illetve ugyanennek a háznak a bal szárnyán. Nestrovéknál van vendégségben a télen egy harmadik ifjú hölgy is, Ágnes, a belgrádi rokon, egy ottani mérnöknek a felesége. Ezeknek a nőknek mind ívelt szemöldökük volt és sápadt arcukat nem enyhítette a ruza. Amint együtt ültek a nőrokonok, — néha négyen és öten, — egyazon válfajon belül is még egyformább szabásúak voltak valamennyien. Isabel leginkább Botjuval találkozott, az egész ház tulajdonképpen urával, a „gazdag” emberrel, aki egész nap lótot-futott, kalmárkodott és este fáradtan ment a szobájába, hogy reggel hat órakor ismét talpon legyen.

A nagy kiterjedésű család estéknél Botjunál, az erkélyes teremben gyűlt össze. Ez a szoba is, mint a többi, vastag, boltíves falú volt és bútorzata a legvegyesebb. Lóverseny-metszetek, dús aranyrámájú színyomatok, modern bútorok, rikító lámpaernyő, néhány japáni réztárgy, selejtes import-árú, más értékes dísz tárgyak, ami itt volt, nem illett össze és „ütötte” egymást. De a tartós használatból minden családi ízt kapott és harmóniába olvadt. Látszott, hogy a lakást lakják és minden tárgynak lassanként rendeltetése lett.

Isabel főként Iliánával került jóviszonyba. Iliána most sokkal csinosabb volt, mutatósabb, mint odalenn, a rózsaszüreten. Nem is csoda. Akkor maszatos volt, sáros, laposarkú cipőben, gyűrött szoknyában és kínosan sóvárgó arccal

guggolt a rózsaszövénykő előtt, lesve, hogy mikor telik meg olajjal, most azonban, — Nestrov bácsi állandó megbotránkozására, — még az ajkát is kifesti és lekopirozza, amennyire a kis város női szalónjainak felkészültsége megengedi, Isabel minden ruháját. A kis Iliána megegyezett Isabellel abban is, hogy ő sem fogyott ki sohasem a kérdésekből. Minden érdekelt, ami Isabel multjához tartozott. Isabel szívesen feleltetett neki és közben állandóan nevetnie kellett Iliána csodálkozó óh-jain és ah-jain. Iliána úgy érezte, hogy a barátságuk csak akkor válik tökéletessé, ha ő is megvall mindent magáról. Kérdések nélkül tárta fel családi élete intimitásait, a jellemtelent és jellemzőt egyaránt. Minden negyedórán volt valami közölni valója — bocssáss meg, édes, de ezt is el kell mondanom neked, mert nincs más senkim, akinek elmondhatom, hát nem igaz, — és végtelen mesébe kezdett, hogy mi történt vele akkor, amikor szerelmes lett egy katonatiszthez és már odáig jutottak el, hogy csókolóztak. — És, képzeld csak, másnap, amikor csókolóztunk, az én barátomat kivezényelték a nevski katedrálisba, a katedrális felrobbant és ő is odapusztult. — Könyvek gyűltek Iliána szemébe, de közben állandóan majszolta az édességeket, amelyeket Isabel a szomszédos csemegekereskedésből hozatott. Hiába, az élet erősebb a halálnál és nincs semmise rugalmasabb a fiatalságnál.

Iliánának különben nem ez volt az első szerelme, de minden esetben „legfeljebb” a csókolódzásig jutott el. Kitartóan udvarolt neki egy orvostanhallgató is, de csak titokban, mert a család ellenezte a kapcsolatokat. A fiatalember kivándorolt Délamerikába, mert nem volt pénze, hogy befejezze tanulmányait, künn megcsípte egy szünyog és belehalt. Szerelmes volt egy munkáspénztári igazgatóba, akit megválasztottak képviselőnek, de, mert kommunista volt, el kellett menekülnie Oroszországba és most ottan él. Szerelmes volt az algebra tanárjába is, akit azonban nyugdíjba küldtek. — Minden szerel-

Rádió

PÉNTEK, JANUÁR 26.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hanglemezeiről. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A Dumitrescu zenekar hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Haendel, Bach és Beethoven művek hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Hegedű hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Hanglemezek. 21.20: Régi és új tánclemezek. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Tánclemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Ruszin ifjúsági előadás. 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalózenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19.10: Sportközlemények. 19.20: Zongora hangverseny. 19.45: „Adyval. Adyról.” Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: „Muzsikáló térkép Budapestről.” 21.55: A Waldbauer-Kerpely vonósnégyes műsora. 22.40: Hírek. 23.10: A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar tánclemezek.

Budapest II. 19.20: Gvorsirótanfolyam. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Néprajzi hanglemezek. 22: Előadás. 23.25: Közvetítés a Szeifert-kávéházából. 23: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, JANUÁR 27.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Különböző népek zenéje hanglemezeiről. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Verdi művek hanglemezeiről. 14: Rádió ujság. 14.20: Rossini művek hanglemezeiről. 15.00: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 18: Országorok órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: A rádió szalózenekarának hangversenye.

memmel történt valami szerencsétlenség — állapította meg nagy bánattal és rezignáltsággal annak a körülménynek is szólott, hogy az édességek mind elfogytak. — Ez az én külön balszerencsém. — Fejedtül Ivánnal nem történt semmi baj. — csúszott ki a száján a szó és ijedten felnézett Isabelre.

— Miért? Talán Ivánba is szerelmes voltál?
— Ühüm, de nagyon kérlek, ne haragudj rám.

Isabel felnevetett.

— Dehogyan is haragszom. Sőt, örülök neki, mert így barátságunkat még erősebb szálak kötik össze.

— En tudom jól, — folytatta Iliana óvatosan és a szeme sarkából figyelte, hogy nem bántja-e meg, — hogy miért szerettem bele Ivánba. De arra már nem tudok magyarázatot adni, — bocsáss meg, hogy ezt is elmondom, — hogy te, Európa egyik legragyogóbb nője, mit találsz Ivánban, hogy feláldoztad érte a leggyönyörűbb életet?

— Igazad van. Iván tényleg nem különös ember. Szép, fekete szeme van, de hozzá hasonló akad még a Balkánon legalább egy félmillió.

— Hogy mondd? — Jelentéktelen — és egy kis megbántódás vibrált Iliana hangjában.

Isabel vidáman rázta a fejét.

— Semmi rendkívüliség nincs benne, bevallhatjuk magunk között, de hát én nem szerettem egy úgynevezett jelentéktelen embert?

— Eppen ez az, amin annyira csodálkozom. Mert te olyan nagyszerű nő vagy! Elvehetett volna akár egy miniszter. És te mégis ide jöttél, közéjük.

Most Isabel nézett alulról fölfelé Iliánára, azután lassan, gondosan elmorzsolta cigarettáját egy sárgaréz tálcácskán.

— A szerelemben sohasem az történik, amit mi akarunk. Titkos erők parancsának engedelmeskedünk valamennyien. Mit tudom én? Talán az ország volt az, ami vonzott. Megszerettem a ti földeteket, Ivánon keresztül. A ti világotokat és a ti világotokon keresztül újra Ivánt,

20: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.10: Előadás. 20.25: Rádióposta. 20.40: Verdi: Othello közvetítése a Román Operából. 21.15: Rádió ujság. 22.25: Rádió ujság, sporthírek. A harmadik felvonás után francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: „Mit nézzünk meg?” Felolvasás. 13.10: „Eneklő ifjúság.” 13.40: Hírek. 13.55: Hegedű hangverseny. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: A Rádió postája. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: „Két nagy halott.” Előadás. 18.45: Cigányzene. 19.45: „Jószomszéd-telep.” Közvetítés. 20.15: Hírek. 20.25: Enek hangverseny. 20.50: „Szülők lázadása.” Vigjáték három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: A rádió szalózenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.15: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemezeiről. 22.35: Időjárásjelentés.

ÚJ KÖNYVEK

— Aquincum. Az Officina Képeskönyvek pompás kiadásában jelent meg Szilágyi János: Aquincum című kötete. Középeurópa legérdekesebb római lelőhelyének legjelentősebb emlékműveit mutatja be és eleveníti meg az ókori város életét, 28 képpel és egy térképpel. Az Officina Képeskönyvek pompás kiállítás és gyönyörű műmellékletei népszerűvé tették ezt a szép sorozatot. Egy-egy kötet ára 92 le minden könyvkereskedésben.

— R. L. Sheriff: Világvége. A hold eltérül pályájától s feltartóztatlanul, növekvő sebességgel közeledik a föld felé. Az író mesterien festi meg a katasztrófa előtt álló emberiség megrendülését, a testvéri békét és elszántságot, melyben a nemzetek összefognak, hogy legalább amit lehet, mentenek a pusztulásból. De a hold nem robbantja szét a földet: szerencsére az Atlanti-óceánba zuhan... Civilizációnk mégis elpusztul: nem a hold, hanem a hold nyersanyagainak marakodó fehér emberiség maga pusztítja el. Ami a kozmikus csapásnak nem sikerült, sikerül egy borzalmas háborúnak. Ebben a „fantasztikus regényben” nemcsak a fantázia színes színezését csodálhatjuk, hanem az egyéni és tömeglélek mély ismeretét, az éles és finom ironiát, a biztos valóságérzéklet, az ízes és lendületes írásművészetét. R. L. Sheriff: Világvége a kitűnő angol világhírű vált regénye. Athenaeum kiadásában, szép kiállításban 309 lap, fűzve 158 le, kötve 198 le minden könyvkereskedésben.

Talán komolyan gondolta, vagy csak állította magát, nem lehetett eligazodni rajta.

7.

Egy ízben — október elején, — elvitte Iván a feleségét három napos kirándulásra, Bacskowoba. A méltóságos Rodophe hegység elhagyott völgyében feküdt a kis helység. Iván egyéb rokoni laktak ott. Nagybácsija, aki a szerbiai üldözések miatt menekült át és most egy kis dohányültetvényen gazdálkodott. Isabel mindig megörült az ilyen kirándulásoknak. Már régóta feltette magában, hogy keresztül-kasul be fogja járni az országot. A kirándulásra Iliana is elkísérte. Iliana egész úton fecsegett.

— Te nem ismered Iliá bácsit. Ő a legfurcsább lény a világon. „A nagy hazafi” — így hívjuk őt a családban. Minden pénzét odaadja a komitációnak. Ha valami nagy forradalom történik majd a környéken, ő csinálja. De egy szót se beszélj neki erről — halkította meg a hangját.

Isabel már ezért is szívesen fogadta a kirándulást, de az út egymagában véve is gyönyörű volt. Smaragd zöld völgy mentén, fölfelé haladtak. Az ősz fuvallata alighogy meglegyintette a vidéket. Először a kolostort érték el. — Ez a vén kolostor, — magyarázta Iván szakértelemmel és mint régész, egyszerre elemében találta magát, — egyike a bolgár föld legrégebb templomainak. Építészeti stílusa eredetileg a XIII. századból... de Iliana a kezét a szájára tapasztotta.

Rengeteg kerten haladtak előbb keresztül, amíg beértek az udvarba, amelyet árdádok vettek körül és a belső falak tele voltak aggatta szentképekkel. Beléptek a templomba is, ahol szembetalálták magukat a díszes ikonosztázzal. Ősszakállú, piros arcú lelkész, mellére tette a kezét, meghajolva lépett eléjük, felvezette őket a könyvtárszobába. Innen egy hátsó ajtón kijutottak a szabadba, ahol egy letaposott, hosszú kerti úton haladva, egy kis kápolna közelében elhagyott temetőt találtak. Szótlanul követték

— Joyce Cary: Varázslók, hercegek, katonák. A regény hőse Louis Aladai, Nigéria egyik tartományának trónkövetelője. Kicsi korában Angliába küldték a néger hercegfut. Atonban és Oxfordban nevelkedett, kitüntetéssel végezte iskoláit. Mindent elkövet, hogy a tudatlanság és babona sötétségéből kiemelje szülőhazáját Rimit. A herceg megpróbál szembeszállni a babonásokkal, de még az európaiak is visszautasítják, akik nem akarják, hogy a néger a megkötöttségekkel felszabaduljon. A herceg fellépése zűnülést vált ki, de a harc egyformán súlyos veszteséget okoz úgy a kis európai kolóniáknak, mint a benszülőtteknek, akik visszatérnek babonásaikhoz: a herceg pedig elpusztul. Joyce Cary: Varázslók, hercegek, katonák nagy regény. 423 lap, Pantheon kiadásban és szép kiállításban fűzve 158 le, kötve 195 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

— Három kis mesekönyv. Három kis mesekönyv jelent meg az Officina könyvkiadó izléses kiállításában. A színes nyomású, keményítáblás, remekül illusztrált könyvek a következők: Tarsánszky J. Jenő: Mese a buta nyulról (Káldor rajzaival), Kertész Erzsébet: Kandi és Bandi az állatkertben (Szántó Klári rajzaival), W. Petrolay Margit: A bolhacsász (Dallos-Mallás rajzaival). A három kötet együtt tokban 69 le minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál Cluj.

— Kovács Margit: Egy különös házasság. Egy két nyelvű házasság története és csődje. Róbert, a pedáns belga tisztviselő idegen nőt vesz feleségül. Két teljesen eltérő egyén, semmiképpen össze nem illeszthető természettel és felfogással él egymás mellett. A házastársaknak mindössze csak annyi közlik van egymáshoz, amennyit az évek együttélése összehozott. Róbert egy este hazatér irodájából és nem találja otthon feleségét. Be kell látnia, hogy zsarnoksága, embertelen és nevetséges féltékenysége végül is lehetetlenné teszi felesége számára az együttélést. Egész nap kóborog a városban, nincs ereje irodájába menni, elveszti lelki egyensúlyát. Mindössze egy napról van szó, amidőn valaki összeszik és nem tud feltápaszkodni többé, de e nap mögött összesűrűsödik egész élete. Arány, stílus, szerkezet mind egyetlen célt szolgál: egy ismeretlen embert tökéletesen bemutatni az olvasónak: úgy, hogy azonnal felismerje Róbertet. Marie-Louise személyesen nem jelenik meg a regényben: a feleségről csak másokon keresztül tudunk meg annyit, ami lehetővé teszi, hogy az olvasó érezze, miféle két embert hozott egy fedél alá a sors. Kovács Margit: Egy különös házasság Pantheon kiadásban, szép kiállításban fűzve 119 le, kötve 158 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

a papot, elfogultan a hely zordonságától. A régi rendfőnökök sírjai púposodtak itt.

— Ime, vitéz királyaink, — szólalt meg éneklő hangon a lelkész, csontos ujjával rámutatva a kápolna képeire. — Szemeiket a törökök, vagy görögök szúrhatták ki. — Egész közel hajolt hozzájuk, sokáig nézegette, mintha most látná először, majd behúnnya szemét, hogy talán így visszaidézheti a kolostornak ezt a régi sebet, avagy nincs kizárva az sem, hogy lezárva maga körül a világot, így bizonyos együttérzést juttat kifejezésre a megvakított királyokkal és főpapokkal.

Iván egész idő alatt szüntelenül szívta a cigarettákat, nem szólt egy szót sem, csak Isabelt nézte, amint tekintete megtelt szokatlan érdeklődéssel, majd elkezdte sürgetni, hogy siessenek, mert be fog esteledni és Iliá bácsi tanyája még messze van. Az autó nem tud mindjárt felmenni a szűk és egyre meredekebb úton. Jelentkezett egy fiatal, szenvedő arcú szerzetes, hogy elkíséri őket. Szent forráshoz értek, amely fölé fürdőházat emeltek Istennek szolgái, mert a forrásnak jéghideg vizében csodatevő erőt véltek felfedezni. Végre elértek egy tisztáshoz. Apró, szegény viskó jelent meg az út mentén, homlokzatát piros paprikafűzerek díszítették. Mögötte dohányszárító rudak parcellázták fel a térséget. Helyben voltak.

Bementek a házba. A ház belül sokkal lakályosabb volt, mint amilyennek kívülről látszott. Szokástól eltérően a háznak erkélye is volt, de ez az erkély befelé nyílt, a dohányültetvény felé, mintha a ház gazdájának csak arra lett volna néznivalója. Fehér homokkal behintett udvar terült el az egyik oldalán, a ház másik részén törpe domb, amelyen üdén szaladt le a hegyicsorgó. Az ültetvényen húsz-harminc ember dolgozott. Iliá bácsi fent ült az erkélyen és két-három napszámmal beszélgetett. Az asztalon egy üveg bor is volt. Az este még nem szállott alá, de már homály futotta át a világot.

(Folytatjuk)

Elsüllyedt az Adrián egy jugoszláv torpedóromboló

A legénység valamennyi tagját egy kivételével sikerült megmenteni

Belgrádból jelentik: (Dunaposta.) A Ljubjana nevű torpedóromboló tegnap délután 5 órakor a sibenici kikötő előtt tengeralatti sziklába ütközött és elsüllyedt. A szerencsétlenséget megelőzően a hadihajó a kikötő bejáratánál együtt gyakoriatolt a Beograd és Zagreb nevű torpedó rombolókkal. Hivatalosan még nem tudják, hogy milyen nagy az áldozatok száma.

A Ljubjana pusztulásáról a következő újabb részleteket jelentik:

Az Adria jugoszláv partjai mentén tegnap délután hatalmas vihar tombolt, amely — a sibenici kikötő bejáratánál erős áramlást okozott és a hajó mozdulatokat is megnehezítette. A Ljubjanának két másik torpedó rombolóval együtt sikerült bejutni a

kikötőbe, a bejárat előtt azonban erős vízáramlás zátonyra sodorta. A sziklába ütközés után a víz azonnal benyomult a gépterembe és a hajó pillanatok alatt elsüllyedt.

A torpedó romboló a szerencsétlenség időpontjában 137 főnyi legénység tartózkodott. A másik két torpedó romboló azonnal segítségére sietett, de a hajó már elmerült, amikor közelébe értek. Ennek következménye az, hogy az áldozatok számát még nem tudták megállapítani. Tekintettel arra, hogy a kikötő vize sekély, a tengerészeti hatóságok remélik, hogy a hajót kiemelhetik, ha a vihar rövidesen elcsendesül. A torpedó romboló Achlima nevű kapitányát a vizsgálat lefolytatásáig kényszer lakkhelyre internálták. Legújabb jelentés szerint a legénység valamennyi tagját egy kivételével megmentették.

Serédi Jusztinián magyar hercegprimás körlevele a társas élet nyugtalanításáról

„Ingatag alapon nyugszik a hamis proféták bölcsekedése”

Budapestről jelentik: Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás idei első számú körlevelében latin nyelven újévi szöveget intézett papjaihoz. A körlevél többek között a következőket mondja:

— Két évtizede annak, hogy sok ember ajkán szokásossá vált a hangoskodó beszéd az egész emberiség életének új berendezéséről, egy

egészen új világrendről s ezek az emberek mindazt, ami az egyház és haza életében, vagy a társadalomban eddig történt, lenézik és ócsárolják, ami ellenben a jövőben lesz, vagy az ő elveik szerint eljövendő, azt dicsérve magasztalják. Ezért nem szűnnek meg embertársaik egyéni, nyilvános vagy társas életét nyugtalanítani és baljóslatokkal zavarni, az egyház iránti hűséget lazítani. Pedig gyakran éppen az események bizonyították be, hogy mindaz, amit az ilyen, magukat profétáknak hirdető bölcsek mondott, nagyon ingatag és bizonytalan alapon nyugszik. Sem az Úr Isten, sem pedig az Anyaszentegyház nem fog új hit- és erkölcsant bevezetni, mert a hit tanítása és az erkölcsi rend örök és megváltozhatatlan.

Román közgazdász előadása Berlinben a német-román kapcsolatokról

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) Olteanu közgazdász a német-román kereskedelmi kamara részéről tegnap este a Humboldt klubban előadást tartott „A német-román kereskedelmi kapcsolatok” címen. Romániára nézve — mondotta az előadó — a román mezőgazdaság fejlődése szempontjából elsőrendű fontosságú az értékesítés kérdése. A nemzeti szocializmus uralomra jutása óta egyre jobban megerősödött és sokoldalú állam lett Németország. A román-német kereskedelmi megegyezésben mindkét állam egész termelésének olyan szabályozására kötelezte magát, hogy az árucere növekedése mintegy természetes eredményként következett be. Öt éves német-román gazdasági tervet készítettek, amely a német-román elgondolás alapján Románia gazdasági kincseinek megfelelő értékesítését tervezi. Ezzel kapcsolatban fontos, hogy ne nemzetközi tőkeberuházással használja ki Románia talajkincseit, mezőgazdaságát és iparát, hanem a két nép akaratának megfelelően, valamint a német szervezés segítségével.

Vihar miatt szünetel a Földközi-tengeri forgalom

Madridból jelentik: Észak-Spanyolországot vastag hótakaró borítja. A Földközi-tenger partjain heves vihar dúl, ami teljesen lehetetlenné teszi a hajóforgalmat. Madridban tegnap este a fagypont alá 8 fokra szállt a hőmérséklet és ilyen hideget a spanyol fővárosban évek óta nem érezték.

Belgrádi jelentés szerint Horvátországban is szünetel két nap óta a nagy hóesés miatt a vasúti forgalom. Boszniában és Hercegovinában viszont a hideg időjárást olyan enyhe idő váltotta fel, hogy mindenütt nagy árvizektől lehet tartani.

DÉLI HIRLAP

Automata telefon száma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lănovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap regge megjelennek

Alkatmazas

Tiszta egészséges, jól dolgozó és jó bizonyítványokkal rendelkező minden és bejárónő kerestetik. Cím a kiadóban. 586

Oktalas

Polytechnikus vagyok, vállalnám két középiskolai fiú esti tanítását. Cím Paljános Gyula V., Str. D. Branutiu 10 szám. 587

Lakas

Allandó rendes lakónak 3 szobás, földszintes uccai, napsugaras, tiszta fürdős lakás, egy szoba különbejáratú, májusra 1.650, plusz mellékleték kiadó. IV., Müller Guttenbrun 8. 572

Keresek két egyszobás lakást február 1-re. Címeket „Pontosan fizetek” jellegre a kiadóba kérek. 674

Autó-velet

Ottomán kétszemélyes jökarban lévő megvételre kerestetik. Címeket megtekintés végett a kiadóba kérem leadni. 765

Eladó

Igen jó tőkebefektetés céljára Temesvár-Erzsébetváros határában 7 hold 1485 négyszögöl kiterjedésű föld, amelyből 900 négyszögöl belsőség, rajta cca. 460 drb. nemes gyümölcsfa, továbbá nagyon jókarban lévő lakóház, gazdasági épületek, istálló, dísznóhízlaló. A fenti föld 32 drb. á cca. 250 n.-öl kiterjedésű és városilag jóváhagyott, telekkönyvileg keresztül vezetett házhelyekre van parcellázva. Ara: 1,750.000 lei.

Bővebb információt ad: KRIVÁN GYULA dr. ügyvéd, Timisoara I., Str. Eugen de Savoya Nr. 6.

Különféle

Óri család részére kapható házon belül és kívül, legfinomabb igényeket kielégítő, speciális román, magyar, francia ebéd koszt korlátolt számban úri családnál. I., Sft. Ion 7. II. emelet 5. (Irgalmasok temploma mellett.) 645

Női télikabát jökarban lévő megvételre kerestetik. Megtekintés végett kérem a címeket a kiadóban leadni.

Rádió asztalkát keresek (diófurniós előnyben). Címeket „Készpénz” jellegre a kiadóba. 766

Használt varrógépeket (családi és ipari), veszek legmagasabb árban. Wallachy, Józsefváros, Str. Bratianu-19 szám. 569

Hirdessen a Déli Hírlapban!

Dr. Vasváry Ernő úgy a maga, mint az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy hön szeretett felesége,

Dr. Vasváry Ernőné Fejér Irén

életének 58. és boldog házasságának 34. évében rövid szenvedés után e hó 22-én, este hét órakor lelkét visszaadta Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait e hó 24-én, d. u. 1/6 órakor temettük az erzsébetvárosi temető kápolnájából. Az engesztelő szentmiseáldozatot az elhunyt lelkiüdvéért az erzsébetvárosi plébániatemplomban e hó 25-én, reggel 8 órakor mutatuk be.

Temesvár, 1940. január hó 25-én.

Szász Andorné, szül. Vasváry Irén, Vasváry Béla, Vasváry Imre gyermekei, Vasváry Béhuska unokája, Szász Andor veje, Vasváry Béláné, szül. Venczelly Ilonka menyje, özv. Herczegh Aladárné, szül. Fejér Margit, özv. dr. Müller Mátyásné, szül. Fejér Anna, Fejér Vilmos testvérei, Vasváry Etel, Altorjay Emilné, szül. Vasváry Mariska sógornói.